

Strasbourg, 2016.11.22.
COM(2016) 723 final

2016/0359 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

**a megelőző szerkezetátalakítás kereteiről, a második esélyről, a szerkezetátalakítási,
fizetéképtelenségi és mentesítési eljárások hatékonyságának növelését célzó
intézkedésekről és a 2012/30/EU irányelv módosításáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

{ SWD(2016) 357 final }

{ SWD(2016) 358 final }

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

A fizetéseketelenségi szabályozás intézkedések széles körét fedi le a korai beavatkozástól kezdve, mielőtt a vállalat komoly nehézségbe kerülne, az időben történő szerkezetátalakításon át, amely biztosítja az életképes üzleti részek megőrzését, az eszközök felszámolásán keresztül, amikor a céget nem lehet másképp megmenteni, egészen a becsületes vállalkozók adósságtól való mentesítése által a második esély megadásáig.

A fenti intézkedések mindegyikét lefedő, jól működő fizetéseketelenségi keretelvek lényegi részét képezik a megfelelő üzleti környezetnek, mivel az a kereskedelmet és a befektetést támogatja¹, segíti a munkahelyek létrehozását és megőrzését, és segíti a gazdaságot, hogy az könnyebben elnyelhesse a magas szintű nemteljesítő hiteleket és munkanélküliséget okozó gazdasági megrázkódtatásokat. Mindezek kiemelt fontosságú kérdések az Európai Bizottság számára.

A fizetéseketelenségi ügyek erős uniós dimenzióval rendelkeznek. Az egyre inkább összekapcsolódó belső piac erősödő digitális dimenziójával azt jelenti, hogy igen kevés társaság számít tisztán nemzetinek, amikor olyan szempontok veszünk figyelembe, mint ügyfélbázis, ellátási lánc, tevékenység kör, befektetők és tőkealap (hogy csak néhányat említsünk). Még fontosabb az, hogy a fizetéseketelenségi problémák szintén elrettentik a határokon átnyúló terjeszkedést és a befektetéseket. Sok befektető a másik országbeli fizetéseketelenségre vonatkozó szabályozás körüli bizonytalanságot vagy a hosszadalmas és bonyolult eljárások kockázatát említi, mint a saját országukon kívüli befektetés vagy üzleti kapcsolat létesítésének fő akadályát. Ebből következően a jól működő egységes piachoz és a valódi tőkepiaci unióhoz a fizetéseketelenségi jogszabályok magasabb szintű harmonizációja szükséges. Ez az oka annak, hogy régóta jelentős figyelem övezi ezt a problémát uniós szinten.

A fizetéseketelenségi és szerkezetátalakítási eljárások fokozott összehangolása nagyobb jogbiztonságot nyújtana a több tagállamban működő befektetők számára, valamint ösztönzőleg hatna a pénzügyi nehézségekkel küzdő, életképes vállalkozások időben történő átszervezésére. Az elégtelen és szerteágazó fizetéseketelenségi szabályozás megnehezíti a befektetők számára a hitelkockázat felmérését, különösen amikor határokon átnyúló befektetésekre készülnek. A határokon átnyúló kockázatok egyenlőbb megosztása, erősebb és likvidebb tőkepiacok és az uniós vállalkozások finanszírozásának sokféle forrása elmélyíti majd a pénzügyi integrációt, csökkenti a hitelhez jutási költségeket és növeli az EU versenyképességét.

Szerkezetátalakítás és fizetéseketelenség

Manapság Európában az üzleti vállalkozások fele nem él túl 5 évet². A vállalati fizetéseketelenségek száma a 2009-es gazdasági válság csúcsa óta növekszik, és bár a trend megfordulni látszik, továbbra is magas maradt. Egyes tagállamokban az a tendencia figyelhető meg, hogy a pénzügyi nehézségekkel küzdő életképes vállalatokat inkább a

¹ A Bizottság 2016. évi éves növekedési jelentése (COM(2015) 690 final, 2015.11.26.) egyértelműen elismerte, hogy a „jól működő fizetéseketelenségi keret” alapvetően fontos a befektetési döntésekhez.

² Az Eurobarometer 354 gyorsfelmérés (2012) szerint, amely azt is megmutatta, hogy az európaiak 43 %-a nem kezdene üzleti vállalkozásba, mert fél a kudarctól (72. o.).

felszámolás felé terelik, mint a korai szerkezetátalakítás felé. Az Európai Unióban 200 000-re becsülik azoknak a cégeknek a számát, amelyek évente csődbe jutnak (vagy napi 600), ami évente 1,7 millió állás közvetlen megszűnését eredményezi. Ezek között négyből egy esetben határokon átnyúló fizetésképtelenségről van szó, azaz több mint egy EU tagállam³ hitelezői és adósa érintettek benne. A cégek és a kapcsolódó munkahelyek jelentős hányadát meg lehetne menteni, ha minden olyan tagállamban, ahol létesítményekkel, eszközökkel és hitelezőkkel rendelkeznek, léteznének megelőző eljárások. Továbbá amennyiben rendelkezésre állnának időszerű megelőző szerkezetátalakítási eljárások, az biztosítaná, hogy azelőtt kerüljön sor intézkedésekre, mielőtt a társaságok elkezdik nem fizetni adósságaikat. Ennek köszönhetően csökkenne annak kockázata, hogy a ciklikus gazdasági visszaesések során a hitelek nemteljesítő hiteleké válnak, és ezáltal csökkenne a pénzügyi szektorra gyakorolt kapcsolódó negatív hatás. A szerteágazó fizetésképtelenségi keretelvek határokon átnyúló dimenziója és költségei azonban sokkal szélesebbek. Először is, bár a hitelezőknek lehetnek olyan beszállítói az ellátási láncukban, akik tisztán belföldi üzleti vállalkozások, azonban egy pénzügyi nehézségekkel küzdő beszállító, akit nem lehet megmenteni, kedvezőtlen hatásokat eredményezhet, ami a határokon átnyúló cég fizetésképtelenségét idézheti elő. Előfordulhat, hogy a határokon átnyúló fizetésképtelenségek hatása rendkívüli erős, mivel nagyobb valószínűséggel érintenek nagyobb vállalatokat. Másodszor előfordulhat, hogy egyes cégek határokon átnyúló hitelezői (különösen kis- és középvállalkozások esetén) inkább feladják a határokon átnyúló követeléseket egyszerűen amiatt, mert túl költséges az érvényesítésük, például ha helyi jogi tanácsadásra is szükség van. Végül az egységes piac jövőbeni fejlesztései várhatóan oda vezetnek, hogy több vállalatnak lesz határokon átnyúló ügylete, ebből kifolyólag több fizetésképtelenség fordul majd elő, melyek hatásai túlnyúlnak a határokon. Az innovatív cégeknek különösen szükségük van szélesebb piacra, hogy növekedni tudjanak, és elkerüljék a fizetésképtelenséget az első 5 évben.

A tagállamok szerkezetátalakítási és fizetésképtelenségi keretelveinek minősége közvetlenül kihat a hitelezők visszafizetési arányára. A világbanki mutatók azt mutatják, hogy az EU visszafizetési rátája Horvátország és Románia 30 %-a és Belgium és Finnország 90 %-a⁴ között mozog. A visszafizetési arány azokban az országokban a nagyobb, ahol a szerkezetátalakítás jobban elterjedt fizetésképtelenségi eljárás. Az ilyen gazdaságokban átlagosan a hitelezők követeléseik 83 %-ának visszafizetését várhatják, szemben az 57 %-os átlaggal a felszámolási eljárásban⁵. Míg ezek az eredmények az olyan gazdasági tényezőket is tükrözi, mint például a gazdaság általános egészséges működés, mégis kiemelik az erős intézményi és kulturális alapokon áll átfogó fizetésképtelenségi eljárás fontosságát a társadalom számára jobb eredmények elérése szempontjából.

A hatékonyságukat és ennek következtében a megmentett üzleti vállalkozások számát és hosszú távú életképességüket befolyásoló megelőző szerkezetátalakítási eljárások elemei jelentősen eltérnek tagállamonként. Egy hatékony keretnek például meg kellene követelnie, hogy egy nehézségekkel küzdő üzleti vállalkozás a lehető legkorábban megelőző eljárásokhoz férhessen hozzá. Több tagállamban azonban az adósok nem tudják tényleges fizetésképtelenné válásuk előtt adósságaikat átszervezni hitelezőikkel, vagy ha megteszik, igen szigorú vagy drága hozzáférési feltételekkel kell megküzdeniük.

A szerkezetátalakítási tárgyalások elősegítését célzó egyéni végrehajtás felfüggesztésének feltételei ugyancsak nagyon különböznek: egyes országokban nem lehetséges a felfüggesztés,

³ Bizottsági személyzeti munkadokumentum, Az üzleti kudarc és a fizetésképtelenség új megközelítéséről szóló bizottsági ajánlást kísérő hatásvizsgálat, SWD(2014) 61 final, 2014.3.12. 2. o.

⁴ A Világbank „Doing Business 2016” című jelentése

⁵ A Világbank „Doing Business 2016” című jelentése

míg a többi országban igen eltérőek a felfüggesztés időtartama és rá vonatkozó mentességek. Amikor a hitelezők elfogadják a terveket, a tagállamok szabályozása általában nagyon eltér egymástól abból a szempontból, hogy hogyan alakítják ki az osztályokat, hogy van-e lehetőség a szerkezetátalakításra csak bizonyos hitelezőkkel, az ügyben nem érintett hitelezők jogait érintetlenül hagyása mellett, hogy milyen többség szükséges, és hogy a szerkezetátalakítási terv tervnek milyenek az igazságügyi és közigazgatási hatóságok által megkövetelt jóváhagyási feltételei. Az új és az ideiglenes finanszírozás védelme (ami alapvetően fontos a szerkezetátalakítási terv sikerének biztosításában) szintén tagállamonként változó, kezdve a megtámadási keretektől való minimális védelemtől kezdve a meglévő adóssággal szembeni egyfajta elsőbbségig a későbbi fizetésképtelenségi eljárásokban. Végül az igazságügyi és közigazgatási hatóságok, illetve az általuk kinevezett szakemberek bevonása a minimális bevonástól a teljesig terjed.

Ezek az eltérések jóformán lehetetlenné teszik, hogy a két tagállamnál többen leányvállalattal rendelkező határokon átnyúló vállalatok számára szerkezetátalakítási tervet lehessen létrehozni⁶.

Második esély

Számos tagállamban több mint 3 évig tart, hogy a csődbement, ám becsületes vállalkozók mentesüljenek az adósságaik alól és újrakezdhessenek. Az elégtelen másodikesély-keretek azt eredményezik, hogy a vállalkozók adósságcsapdában rekednek vagy a feketegazdasághoz fordulnak, vagy székhelyt kell változtatniuk, hogy más joghatóságok alá kerülve barátságosabb rendszerhez férhessenek hozzá. A székhelyváltás drága a hitelezőknek, akiknek számításba kell venniük annak a további kockázatát, hogy a vállalkozó egy másik joghatóság alatt hamarabb mentesülhet. A székhelyváltásnak a gazdasági és humánköltégei is magasak a vállalkozók számára, mivel a fizetésképtelenségi eljárásról szóló (EU) 2015/848 rendelet⁷ alapján mielőtt engedélyt kapnának a mentesítés kezdeményezésére egy joghatóság területén, lehet, hogy a székhelyüknek már egy bizonyos ideje az adott tagállamban kell léteznie. Ezen túlmenően bizonyított tény, hogy a rövidebb mentesítési időszak kedvezően hat mind a fogyasztókra, mind a befektetőkre, mivel gyorsabban lépnek be újra a fogyasztói és befektetési ciklusokba. Ez viszont fellendíti a vállalkozói szellemet.

Előfordulhat, hogy bizonyos tagállamokban az adósság alóli mentesség önmagában nem elég ahhoz, hogy a vállalkozó új üzleti tevékenységbe kezdjen, például amikor a csődöt hosszabb időre szóló eltiltás elrendelése kíséri, amelynek elrendelésekor nem vették figyelembe, hogy a vállalkozó jóhiszeműen cselekedett vagy sem. Ahhoz, hogy a vállalkozóknak hatékony második esélyt adhassanak, a túlzott eladósodáshoz kapcsolódó eltiltásoknak időben behatároltnak kellene lennie, hogy legkésőbb a mentesítési időszak végével lejárjanak. Az adós túlzott eladósodásával kapcsolatosan használt személyes adatoknak megfelelőnek, relevánsnak és a feldolgozási céljukhoz szükségesesen korlátozottnak kellene lenniük, és olyan formában kellene őket tárolni, amely csak annyi ideig teszi lehetővé az érintettek azonosítását, ameddig a személyes adatok feldolgozásának célja ezt megkívánja. A 95/46/EK irányelv⁸ helyébe lépő általános adatvédelmi rendelet, amely 2018. május 25-től alkalmazandó, további pontosítja a személyes adatok feldolgozásának jogszabályi keretét és követelményeit.

⁶ Robert van Galen, Stephan Madaus, *Corporate Rescue (Vállalatmentés)*, 2013., 52. o.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/848 rendelete (2015. május 20.) a fizetésképtelenségi eljárásról, HL L 141/19, 2015.6.5.

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 irányelve a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről, HL L 119/1, 2016.5.4.

A természetes személyek túlzott eladósodása jelentős gazdasági és társadalmi probléma. Az európai polgárok 11,4 %-a folyamatos fizetési elmaradással küzd, gyakran a közmű számlák terén⁹. Ez többnyire a kedvezőtlen makrogazdasági feltételeknek tudható be a pénzügyi és gazdasági válsággal összefüggésben (pl. munkanélküliség), amelyet személyes körülmények nehezítenek (pl. válás, betegség).

Nem a vállalkozók az egyedüli érintettek. Bár a fogyasztókra a nemzeti fizetésképtelenségi jogszabályok szerint nagyjából ugyanaz az elbánás vonatkozik, ez nem minden tagállamban igaz. Ez a tagállamok társadalombiztosítási rendszerének megnövekedett költségeit eredményezi, valamint olyan gazdasági következményei vannak, mint a csökkentett fogyasztás, munkaerő-piaci részvétel és elmaradt növekedési lehetőségek.

A szerkezetátalakítás, fizetésképtelenség és második esély általános hatékonysága

A szerkezetátalakítási, fizetésképtelenségi és mentesítési eljárások aránytalan hosszúsága néhány tagállamban fontos tényező az alacsony visszafizetési ráta előidézésében, valamint abban, hogy a befektetők elrettennek a befektetéstől az olyan joghatósági területen, ahol az eljárások sokáig eltarthatnak. A tagállamok felében a fizetésképtelenségi ügyek 2–4 év¹⁰ alatt rendeződnek. Három tagállamtól eltekintve az eljárások hossza nem csökkent az elmúlt 4 évben, sőt, két tagállamban még nőtt is ugyanezen időszak alatt. Az eljárások időtartamában fontos szerepet játszó egyedi szempontok a bírók szakosodottságának szintje, és ebből következően képességük a döntéshozatalra, a szakemberek szakismerete a szerkezetátalakítás, a fizetésképtelenség és a második esély területén, valamint az eljárásban használt digitális kommunikációs eszközök elterjedtsége. A szakosodott fizetésképtelenségi szakértők és bírók, valamint a digitális eszközök elérhetősége nagyban segíthetik csökkenteni az eljárások hosszát és költségét, illetve javíthatják a segítségnyújtás és felügyelet minőségét.

A ciklikus körülmények javulása ellenére a nem teljesítő hitelek szintje, amely a legtöbb tagállamban gyorsan emelkedett a gazdasági válság után, továbbra is magas. A nem teljesítő hitelek magas szintje közvetlenül kihat a bankok növekedést támogató kapacitására¹¹. Bizonyos tagállamokban a célzott reformok pozitív hatással jártak. Azonban a nemteljesítő hitelek makacs fennmaradása az Európai Unióban azt mutatja, hogy további intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy a gyenge eszközminőség, a késedelmes hitelfejlemények és az alacsony növekedés közötti negatív visszahatási spirál ne váljék meghatározóvá. A szerkezetátalakítási, fizetésképtelenségi és másodikesély-keretelvek hatékonyságát növelő intézkedések hozzájárulhatnak a nem teljesítő hitelek hatékony kezeléséhez, és csökkenthetik a nem teljesítő hitelek felhalmozódását a banki mérlegeken¹². A hitelezők által várható maradványérték javulásához is hozzájárulhatnak azáltal, hogy lehetővé teszik a korábbi és egyszerűbb szerkezetátalakítást vagy felszámolást a pénzügyi problémákkal küzdő adósok számára. Végül segíthetnek elkerülni a nemteljesítő hitelek jövőbeni felhalmozódását is, mivel hatékonyabban lehetne végrehajtani azokat a hiteleket, amelyekben a teljesítmény

⁹ http://ec.europa.eu/consumers/financial_services/reference_studies_documents/docs/part_1_synthesis_of_findings_en.pdf.

¹⁰ 2016. évi uniós igazságügyi eredménytábla

¹¹ Az IMF-nek az európai területről szóló felülvizsgálatának IV. cikke szerint: „a nemteljesítő hitelek és adósságok visszatartották a banki hiteleket és a befektetést, ami korlátozta az egyszerűbb pénzügyi feltételek áthatolását; IMF: Euro Area Policies – Selected Issues, IMF Country Report No. 15/205, July 2015, Euro Area Policies, IMF Country Report No. 15/205, July 2015, p. 61. (Euróavezeti szakpolitikák – Kiválasztott kérdések, 15/205. számú IMF-országjelentés, 2015. július, Euróavezeti szakpolitikák, 15/2014. számú IMF-országjelentés, 2015. július, 61. o.)

¹² „A bankunió megvalósítása felé”, Európai Bizottság, COM(2015) 587 final, 2015. november 24.

szünetel. A végrehajtási rendszerek jogi finomhangolása nem fogja teljes egészében megoldani a meglévő nem teljesítő hitelek kérdését azokban az esetekben, ahol a végrehajtási eljárás már megkezdődött. Az igazságszolgáltatási rendszer megerősítése segíthet az eljárások hátralévő lépéseinek felgyorsításában. A fizetésképtelenségre vonatkozó jogszabályok reformja ilyen módon egyéb, uniós szintű, a bankszektor, illetve a tőkepiacokat érintő folyamatban lévő reformokat egészíthet ki.

A javaslat célja

A javaslat fő célja, hogy lebontsa a tőke szabad mozgásának legfontosabb akadályait, amelyek a tagállamok eltérő szerkezetátalakítási és fizetésképtelenségi kereteinek következményei. A cél, hogy minden tagállamban vezessenek be érvényesüljenek hatékony megelőző szerkezetátalakítási és másodikesély-keretekről szóló elveket és olyan intézkedéseket, amelyek növelik az összes fizetésképtelenségi eljárás hatékonyságát azok időtartamának és a járulékos költségeinek csökkentésével, valamint minőségük javításával. Az ilyen keretelvek célja pontosabban az, hogy segítsék a befektetések és a munkavállalási lehetőségek növekedését az egységes piacon, csökkentsék az életképes vállalatok felesleges felszámolását, elkerüljék a munkahelyek felesleges megszűnését, megelőzzék a nemteljesítő hitelek felhalmozódását, megkönnyítsék a határokon átnyúló szerkezetátalakításokat, valamint csökkentsék a becsületlen vállalkozók költségeit és növeljék lehetőségüket az újrakezdésre.

Az alapelvek mellett célzottabb szabályokra van szükség a szerkezetátalakítási keretelvek hatékonyabbá tételéhez. A fizetésképtelenség közeledtével a cégvezetők gondoskodási kötelezettségére vonatkozó szabályok szintén fontos szerepet játszanak abban, hogy kialakítsák azt a vállalati kultúrát, ahol felszámolás helyett megmentik a céget, mivel a szabályok a korai szerkezetátalakítást ösztönzik és megelőzik a kötelezettségszegést és az elkerülhető veszteségeket a hitelezők számára. A korai figyelmeztetési eszközökre vonatkozó szabályok is ugyanilyen fontosak.

A javaslat nem egyezteteti össze a fizetésképtelenség olyan alapvető szempontjait, mint a fizetésképtelenségi eljárások megindításának feltételire vonatkozó szabályok, a fizetésképtelenség közös meghatározása, a követelések közötti rangsorolás és a szélesebb értelemben vett megtámadási keresetek. Bár az ilyen szabályok hasznosak lehetnének a teljes, határokon átnyúló jogbiztonság eléréséhez, számos érdekelt fél arról számolt be a nyilvános konzultáció keretében¹³, hogy a tagállamoknak a fizetésképtelenségi eljárásra vonatkozó jogszabályai jelenleg túlságosan sokfélék ahhoz, hogy a különbségek áthidalhatóak legyenek, tekintve, hogy a fizetésképtelenségre vonatkozó jogszabályok a nemzeti jogrendszer számos területével összekapcsolódnak, mint például az adózási, a munkaügyi és a társadalombiztosítási jogszabályok. Az előíró jellegű összehangolás messzire ható változásokat követelhet meg a kereskedelmi jogban, a polgárjogban és a társasági jogban, mivel előfordulhat, hogy a rugalmas rendelkezések nem hozzák meg a kívánt változásokat. Ezen túlmenően a Bizottság 2012. decemberi közleményében¹⁴ említett, a követelések benyújtására és ellenőrzésére vonatkozó szabályok igen kevésbé relevánsak, tekintve a fizetésképtelenségi rendeletnek¹⁵ köszönhető javulást.

Ehelyett e javaslat célja, hogy a legfontosabb problémákat megoldja, ami a harmonizációval sikeresen megtörténhet. A fizetésképtelenségi eljárásokat ki kell igazítani, hogy lehetővé

¹³ http://ec.europa.eu/justice/newsroom/civil/opinion/160321_en.htm

¹⁴ Az Európai Bizottság közleménye: Az üzleti kudarccal és a fizetőképzetlenséggel kapcsolatos új európai megközelítés, COM(2012) 742.

¹⁵ HL L 141/19.

válják a pénzügyi nehézségekkel küzdő adósok számára a korai szerkezetátalakítás. A fenti igény teljesítéséhez hozzájáruló szabályok többek között a fizetésképtelenség kezdeményezése kötelezettségének megszüntetése, amikor az adós még mindig a formális szerkezetátalakítási eljárás alatt áll, mivel máskülönben egy ilyen kezdeményezés megakadályozhatja a szerkezetátalakítást céljainak elérésében; valamint a jóhiszeműen kötött ügyletek védelmét célzó megtámadási keresetek rendszere a fizetésképtelenségi eljárásban, tekintettel az adós megelőző szerkezetátalakítására. A javaslat vonatkozik olyan fizetésképtelenséggel kapcsolatos intézkedésekre is, amelyek közvetlen hatással vannak az eljárások időtartamára, mint például a bírák szakosodottsága és a szakemberek szakértelme, és az olyanokra, amelyek szorosan kapcsolódnak megelőző szerkezetátalakítási keretelvekhez, mint például az új finanszírozás védelme a megtámadási keresetektől.

A vállalkozói tevékenység ösztönzése érdekében a vállalkozókat és a vállalkozások vezetőit nem lenne szabad megbélyegezni akkor, amikor becsületes vállalkozói törekvéseik kudarcot vallanak. Nem lenne szabad elriasztani az egyéneket a vállalkozói tevékenységtől vagy megtagadni tőlük a második esély lehetőségét. A becslések szerint, ha a becsületes vállalkozók valódi második esélyt kapnak üzleti tevékenységük újrakezdéséhez, az Európában 3 millió munkahely létrejöttéhez vezetne¹⁶.

A javaslat kidolgozása közben a Bizottság arra törekedett, hogy megfelelő egyensúlyt teremtsen az adósok és a hitelezők érdekei között azáltal, hogy biztosítékokat nyújt azokon a területeken, ahol a javasolt intézkedések feltehetően kedvezőtlenül befolyásolnák a felek jogait.

A javaslat mindenek előtt a megmentés kultúráját szeretné elterjeszteni az Európai Unióban. Az üzleti szerkezetátalakításra vonatkozó szabályok és a részvényesek jogai elsősorban a „megelőzéshez”, a megtámadási szabályok, a fizetésképtelenségi szakértők és az igazságügyi és közigazgatási hatóságok az „érték-visszaszerzéshez”, a második esélyre vonatkozó szabályok pedig az „adósságmentesítéshez” fognak hozzájárulni. A gazdasági nyereség mellett a társadalmat is kedvezően fogja mindez befolyásolni.

A javaslat alapelvek formájában közös célkitűzéseket fogalmaz meg, vagy ahol szükséges, célzott részletes szabályokat. Mivel a javaslat az egész Unióra kiterjedő keretek szükséges koherenciájának elérését célozza, lehetővé teszi a rugalmasságot a tagállamok számára a célkitűzések elérése terén: az alapelveket és a célzott szabályokat olyan módon alkalmazhatják, ahogyan az megfelel nemzeti körülményeiknek. Ez különösen fontos, hiszen egyes tagállamokban már léteznek jól működő keretek elemei. Nem az a cél, hogy beleavatkozzunk abba, ami már jól működik, hanem hogy egy közös uniós szintű keretet hozzunk mind nemzeti, mind határokon átnyúló szinten a hatékony szerkezetátalakítás, a második esély, és az eljárások hatékonyságának biztosítása érdekében.

A munkahelyek és a növekedés ösztönzése Európában erősebb mentési kultúrát igényel, amely segíti az életképes cégeket az átszervezésben és a további működésben, miközben azokat a vállalkozásokat, amelyeknek nincs esélyük a továbbélésre, a gyors felszámolás felé tereli, és a nehézségekkel küzdő becsületes vállalkozóknak második esélyt ad. Ez a javaslat fontos lépés a kultúra megváltoztatása felé.

Intézményi háttér

¹⁶ Éves jelentés az európai kkv-król 2015/2016. 54. o.

2011-ben az Európai Parlament állásfoglalást fogadott el a fizetésképtelenségi eljárásról¹⁷, amely tényleges fizetésképtelenségi jogszabály bizonyos szempontjainak harmonizációjára vonatkozó ajánlásokat tartalmazott, beleértve a szerkezetátalakítást és a társasági jogot. Ugyanebben az évben a Tanács felkérte a tagállamokat, hogy 2013-tól csökkentsék a mentességi időszakot és az adósságrendezést a becsületes vállalkozók számára a csődöt követő 3 évre¹⁸.

Ilyen körülmények között, felismerve a nemzeti fizetésképtelenségi eljárások keretei közötti jelentős különbséget, az Európai Bizottság 2012 decemberében egy közleményt¹⁹ adott ki, amely rámutatott, hogy bizonyos területeken, ahol a hazai fizetésképtelenségi jogszabályok közötti eltérés megakadályozhatja egy hatékony egységes piac működését, fokozatos megközelítésre van szükség²⁰. Ebben a megközelítésben az első lépés az 1346/2000/EK rendelet²¹ módosítása volt. Ez a fizetésképtelenségi eljárásról szóló 2015/848/EU rendelet²² elfogadása által történt meg. Ennek a rendeletnek a célja a joghatóságok és jogszabályok konfliktusának feloldása volt a határokon átnyúló fizetésképtelenségi eljárások tekintetében, illetve a rendelet biztosítja a fizetésképtelenséggel kapcsolatos ítéletek elismerését Unió-szerte. Nem hangolja össze a tagállamok lényeges fizetésképtelenségi jogszabályait.

Következő lépésként a Bizottság 2014-ben elfogadta a szerkezetátalakításra és a második esélyre vonatkozó ajánlást²³. Az ajánlás a szerkezetátalakítást és a második esélyt fókuszált, mivel úgy látták, hogy az uniós szintű fellépések ezen a két területen hozhatják a legtöbb hozzáadott értéket²⁴. Az ajánlás felkérte a tagállamokat, hogy vezessenek be i) hatékony fizetésképtelenség előtti eljárásokat, amelyek segítik az életképes adósokat a szerkezetátalakításban és ezáltal a fizetésképtelenné válás elkerülésében, valamint ii) szabályozzák a vállalkozók második esélyét, hogy lehetőségük legyen mentesülni legkésőbb a fizetésképtelenség utáni 3 éven belül.

Az elfogadást követően a végrehajtást két értékelés követte, 2015-ben és 2016-ban²⁵. Ezek a felülvizsgálatok feltárták, hogy míg az ajánlás hasznos fókuszpontot adott fizetésképtelenségi területen reformokat végrehajtó tagállamok számára, azok számára a tagállamok számára, amelyek könnyítenék a pénzügyi nehézségekkel küzdő üzleti vállalkozások megmentését, és második esélyt adnának a vállalkozók számára, nem vezetett a kívánt hatáshoz a következetes változások tekintetében. Ez annak tudható be, hogy jelentős számú tagállam csak részben hajtotta végre az ajánlást, beleértve azokat is, amelyek reformokat indítottak.

¹⁷ Jelentés az uniós társasági jog vonatkozásában a fizetésképtelenségi eljárásról, a Bizottságnak címzett ajánlásokkal (2011/2006(INI), 2011. október 17.)

¹⁸ A Tanács következtetései az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag felülvizsgálatáról (10975/2011. sz. dokumentum), melyet 2011. május 30-án fogadtak el, elérhető: <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2010975%202011%20INIT>.

¹⁹ Az Európai Bizottság: „Az üzleti kudarccal és a fizetőképtelenséggel kapcsolatos új európai megközelítés”, COM(2012) 742, 2012. december 12.

²⁰ Második esély a vállalkozóknak, mentesítési idők, fizetésképtelenségi és szerkezetátalakítási eljárások megindítása, a követelések benyújtása és ellenőrzése, az átszervezési tervek előmozdítása.

²¹ HL L 160., 2000.6.30., 1. o.

²² HL L 141., 2015.6.5., 19. o.

²³ C(2014) 1500 final, 2014. március 12.

²⁴ Az üzleti kudarc és a fizetésképtelenség új megközelítéséről szóló bizottsági ajánlást kísérő hatásvizsgálat, SWD(2014) 61 final, 2014. március 12.

²⁵ Az üzleti kudarc és a fizetésképtelenség új megközelítéséről szóló 2014.3.12-i bizottsági ajánlás végrehajtásának értékelése, 2015.9.30., (elérhető: http://ec.europa.eu/justice/civil/commercial/insolvency/index_en.htm)

Továbbra is léteznek még olyan tagállamok, ahol az üzleti vállalkozást nem lehet annak fizetéseképtelenné válása előtt átszervezni. Egyes más tagállamok ugyan bevezettek új megelőző szerkezetátalakítási eljárásokat, a bennük szereplő szabályok azonban több szempontból eltérnek az ajánlástól. A második esélyről tekintetében az ajánlás elfogadása óta több tagállam első alkalommal vezetett be adósságmentesítési rendszert természetes személyek számára. Ugyanakkor továbbra is jelentősek az eltérések a mentesítési időszak tartama tekintetében. A tagállamok jogi keretei közötti különbségek folyamatos jogbizonytalansághoz, a befektetők számára kockázatértékeléskor további költségekhez, valamint kevésbé fejlett tőkepiacokhoz vezetnek, és fenntartják az életképes cégek hatékony átszervezése előtti akadályokat az Unióban, beleértve a határokon átnyúló vállalati csoportok esetét.

Az „Öt elnök” „Az európai gazdasági és monetáris unió megvalósítása” című jelentése (2015. június 22.) a fizetéseképtelenségről szóló jogszabályt azon legfontosabb szűk keresztmetszetek között sorolja fel, amelyek megakadályozzák a tőkepiacok integrációját az euróövezetben és azon túl²⁶.

Ebben az összefüggésben a tőkepiaci unió 2015. évi cselekvési terve²⁷ az üzleti vállalkozások fizetéseképtelenségéről szóló jogalkotási kezdeményezést jelentett be, amely magában foglalja a korai szerkezetátalakítást és a második esélyt is. A kezdeményezés szándéka, hogy eltávolítsa a tőke szabad áramlása elől az akadályokat, és jól működő nemzeti rendszerekre építsen. Az egységes piaci stratégiában az is szerepelt, hogy a Bizottság támogatni fogja a becsületes vállalkozókat, és olyan jogszabályokra tesz javaslatot, amelyek biztosítják, hogy a tagállami szabályozás úgy kezelje a kudarcot, hogy közben ne ijessze el a vállalkozókat az újabb próbálkozástól²⁸.

A bankunió megvalósítására vonatkozó ütemtervről szóló 2016. júliusi tanácsi következtetések kiemelték, hogy mennyire fontos a Bizottságnak a fizetéseképtelenségi jogszabályok minimális szintű harmonizációjáról szóló jogalkotási javaslatán végzett munkája a tőkepiaci unióval való összefüggésben, megjegyezve, hogy ez a nem teljesítő hitelek szintjének jövőbeni csökkentésére irányuló erőfeszítésekhez is hozzájárulhat²⁹.

Újabb a Bizottság a „Tőkepiaci unió – A reform felgyorsítása” című közleményében ismételt felvetette, hogy a nemzeti fizetéseképtelenségi keretelvek elégtelensége és különbségei jogbizonytalanságot teremtenek, akadályokat gördítenek az adósok elé az értékek visszanyerésekor, valamint akadályozzák az életképes cégek hatékony szerkezetátalakítását az Unióban, beleértve a határokon átnyúló csoportokat³⁰.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A határokon átnyúló fizetéseképtelenségi eljárásokról szóló rendelet

²⁶ „Az európai gazdasági és monetáris unió megvalósítása”, Jean-Claude Juncker jelentése, szoros együttműködésben Donald Tuskkal, Jeroen Dijsselbloemmel, Mario Draghival és Martin Schulz-cal (az úgynevezett „Öt elnök”), 2015. június 22., 10. o.

²⁷ Cselekvési terv a tőkepiaci unió megerősítésére, COM(2015) 468 final, 25. o.

²⁸ Az egységes piac továbbfejlesztése: a polgárok és vállalkozások lehetőségeinek bővítése, Európai Bizottság, COM(2015) 550 final, 6. o.

²⁹ A Tanács 2016. június 17-i következtetései http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/6/47244642837_en.pdf

³⁰ COM(2016) 601 final http://ec.europa.eu/finance/capital-markets-union/docs/20160913-cmu-accelerating-reform_en.pdf

2017. június 26-tól a 2015/848/EU rendelet³¹ az 1346/2000/EK tanácsi rendelet helyére fog lépni. A 2015/848 rendelet olyan kérdésekkel foglalkozik, mint a joghatóság, az alkalmazandó jog, a fizetésképtelenségre vonatkozó határozatok elismerése és érvényesítése, valamint a határokon átnyúló fizetésképtelenségi eljárások. Kijelöli az alkalmazandó jogot, azaz a tagállamokban már létező szerkezetátalakítási és fizetésképtelenségi eljárásokat, és biztosítja, hogy Uniószerre elismerjék azokat. A fizetésképtelenségi eljárások számos típusára is kiterjed, beleértve a megelőző/fizetésképtelenség előtti eljárásokat és egyes személyi fizetésképtelenségi eljárásokat is, feltéve, hogy azok megfelelnek bizonyos feltételeknek (pl. a fizetésképtelenség előtti eljárásoknak a lehető leghamarabb elérhetőnek kell lenniük, amikor a fizetésképtelenség valószínűsége fennáll, az eljárásoknak ki kell terjedniük az adós hitelezőinek jelentős részére vagy összességükre, és nyilvánosnak kell lenniük).

A 2015/848 rendelet mindazonáltal nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy speciális típusú eljárásokat vezessenek be vagy biztosítsák, hogy eljárásaik hatékonyan mozdítsák elő a megelőző szerkezetátalakítást és a második esélyt.

Ez a javaslat ilyen módon kiegészíti a 2015/848 rendeletet azáltal, hogy megköveteli a tagállamoktól, hogy biztosítsák, hogy nemzeti megelőző szerkezetátalakítási eljárásaik megfelelnek a hatékonyság bizonyos minimális alapelveinek.

Az üzleti kudarc és a fizetésképtelenség új megközelítéséről szóló ajánlás

A tagállamoknak szóló ajánlás a következők tekintetében tűzte ki célul minimumelőírások megállapítását: i) megelőző szerkezetátalakítási eljárások, amelyek lehetővé teszik a pénzügyi nehézségekkel küzdő adósok számára a korai szakaszban történő átszervezést, hogy elkerülhessék a fizetésképtelenséget, és ii) adósságmentesítés, az előírt időszakokban, a csődbement, becsületes vállalkozók számára, mint az egyik szükséges lépés ahhoz, hogy második esélyt kaphassanak. A javaslat megerősíti a 2014. évi ajánlást, és túlmegy annak hatókörén azáltal, hogy az összes típusú eljárás hatékonyságának növelésére is felállít célzott szabályokat, beleértve a felszámolási eljárásokat.

Pénzügyi szolgáltatások jogi kerete

Külön szabályozás alkalmazandó a 2009/138/EK irányelv³² 13. cikkének 1. és 4. pontjában meghatározott biztosítókra és a viszontbiztosítókra, az 575/2013/EU rendelet³³ 4. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában meghatározott hitelintézetekre, az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 2. és 7. pontjában meghatározott befektetési vállalkozásokra és kollektív befektetési formákra, a 648/2012/EU rendelet³⁴ 2. cikkének 1. pontjában meghatározott

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/848 rendelete (2015. május 20.) a fizetésképtelenségi eljárásról, HL L 141., 2015.6.5. 19–72. o.

³² Az Európai Parlament és a Tanács 2009. november 25-i 2009/138/EK irányelve a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról (Szolvencia II) (HL L 335., 2009.12.17., 1. o.).

³³ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 575/2013/EU rendelete a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

³⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2012. július 4-i 648/2012/EU rendelete a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (HL L 201., 2012.7.27., 1. o.)

központi szerződő felekre, a 909/2014/EU rendelet³⁵ 2. cikkének 1. pontjában meghatározott központi értéktárakra és a 2014/59/EU irányelv³⁶ 1. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében felsorolt egyéb pénzügyi intézetek. Ezekből kifolyólag a nemzeti felügyeleti hatóságok széles körű beavatkozási hatáskörrel rendelkeznek, ezért indokolt kizárni ezeket adókat az ebben a javaslatban megfogalmazott megelőző szerkezetátalakítási eljárásokból.

A javaslat emellett nem érinti a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről szóló 98/26/EK irányelvet³⁷, a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról szóló 2002/47/EK irányelvet³⁸ és a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló 648/2012/EU rendeletet³⁹. Erre az ezen eszközök és a jelenlegi javaslat közötti átfedések elkerülése végett van szükség, ami befolyásolná a biztosított hitelezők képességét a vállalati egység által nyújtott pénzügyi biztosíték érvényesítésére, beleértve a központi szerződő felek vagy központi bankok/az EKB számára nyújtott árfolyam-különbözetet, vagy a nem pénzügyi társaságoknak egy pénzügyi intézettel kötött pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodását. Ha ezeket az ügyleteket nem metsszük ki a felfüggesztési szabályozásokból, a pénzügyi piac stabilitása sérülne.

A munkavállalók védelméről szóló irányelvek

A munkavállalók megfelelő és időszerű tájékoztatása és a velük való konzultáció növeli a szerkezetátalakítási eljárások hatékonyságát. Számos irányelv biztosítja az átszervezés és/vagy csoportos létszámcsökkentés előtti tájékoztatáshoz és a konzultációhoz való jogot. Ez a javaslat nem érinti a 98/59/EK⁴⁰, 2001/23/EK⁴¹, 2002/14/EK⁴², 2008/94/EK⁴³ és

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2014. július 23-i 909/2014/EU rendelete az Európai Unión belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról, valamint 98/26/EK és a 2014/65/EU irányelv, valamint a 236/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 257., 2014.8.28., 1. o.).

³⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/59/EU irányelve (2014. május 15.) a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 190. o.).

³⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 1998. május 19-i 98/26/EK irányelve a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről, HL L 166., 1998.6.11., 45. o.

³⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/47/EK irányelve (2012. június 6.) a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról, HL L 168., 2002.6.27., 43. o.

³⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2012. július 4-i 648/2012/EU rendelete a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról, HL L 201., 2012.7.27., 1. o.

⁴⁰ A Tanács 1998. július 20-i 98/59/EK irányelve a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről, HL L 225., 1998.8.12., 16. o.

⁴¹ A Tanács 2001. március 12-i 2001/23/EK irányelve a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről, HL L 82., 2001.3.22., 16. o.

⁴² Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 11-i 2002/14/EK irányelve az Európai Közösség munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció általános keretének létrehozásáról, HL L 80., 2002.3.23., 29. o.

⁴³ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/94/EK irányelve (2008. október 22.) a munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkavállalók védelméről, HL L 283., 2008.10.28., 36. o.

2009/38/EK irányelvek⁴⁴ által garantált jogokat, és emellett biztosítja az érintett munkavállalók jogát a szerkezetátalakítási tervről való szavazásra.

A 2008/94 irányelv előírja a tagállamoknak a garanciaintézetek létesítését, amelyek kötelesek garantálni a munkavállalók munkaszerződésből vagy munkaviszonyokból származó fennálló követeléseinek kifizetését a munkaadó formális fizetéseképtelenségi eljárása esetén. A tagállamok kiterjeszthetik a garanciaintézetek hatókörét más típusú eljárásokra is, és a jelenlegi javaslat ösztönözheti, ám nem kötelezheti a tagállamokat, hogy kiterjessék a hatókört az olyan szerkezetátalakítási eljárásokra, ahol ez még nincs előírva. A javaslat célja, hogy az egyes tagállamok megelőző eljárásokat dolgozzanak ki, amelyek segítik az adósokat elkerülni a fizetéseképtelenséget. Ha azonban a szerkezetátalakítási erőfeszítések nem hoznak sikert, és az adós a nemzeti jogszabályok szerint fizetéseképtelenné válik, értelemszerűen a 2008/94 irányelv alkalmazandó.

A javaslat értelmében a munkavállalók a 2008/94/EK irányelv értelmében vett függőkárjai elvileg kivételt jelentenek a végrehajtási intézkedések felfüggesztése alól, amely a munkavállalók követeléseinek érvényesíthetőségének ideiglenes felfüggesztéshez vezetne, függetlenül attól, hogy azok a felfüggesztés megadása előtti vagy utáni merültek fel. Az ilyen keresetek felfüggesztése csak azon összegek és időszakok tekintetében lenne lehetséges, amelyekben a tagállamok más eszközökkel biztosítják e követelések kifizetését.

A 2001/23/EK irányelv arra törekszik, hogy megvédje a munkavállalók jogait a vállalkozások átruházása esetén. A javaslat szerint a szerkezetátalakítás magával vonhatja a vállalkozások vagy üzletek részeinek átruházását. Ezekben az esetekben a 2001/23/EK irányelv és a munkavállalóknak az irányelv által garantált védelmének szintje alkalmazandó teljes mértékben, és a javaslat nem vonatkozik rájuk. Amikor a szerkezetátalakítás egy vállalat vagy üzlet egy részének átruházásával jár, a munkavállalók jogait a 2001/23/EK irányelv értelmében meg kell védeni, az irányelv 5. cikkének (2) bekezdése által megengedett lehetőségek sérelme nélkül. A 2001/23/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdése előírja, hogy amikor az eljárások illetékes hatóság felügyelete alá tartoznak, az átruházás kedvezményezettjét mentesíteni lehet az előzetes kötelezettségek alól, amennyiben a munkavállalók legalább annyi kártérítést kapnak, amennyit a munkavállalók számára felállított garanciaalapból kapnának. Ezen túlmenően, a munkavégzés feltételei a munkavállalókkal való megegyezés szerint módosíthatók.

A 2002/14/EK irányelv a munkavállalók képviselőinek állandó tájékoztatási és konzultációs jogát írja elő, amibe beletartozik a tájékoztatás és konzultáció „az olyan döntésekről, amelyek várhatóan a munkaszervezés vagy a szerződéses viszonyok lényeges változásához vezetnek”. A konzultáció célja, hogy a fenti döntésekről megállapodás szülessen. A javaslat nem érinti a 2002/14/EK irányelv által biztosított jogokat. Ezen túlmenően, a 2002/14 irányelv értelmében a munkavállalók számára garantált tájékoztatási és konzultációs jogokon kívül és azok sérelme nélkül, a javaslat az érintett munkavállalók számára szavazati jogot ad a szerkezetátalakítási tervre vonatkozóan. A szerkezetátalakítási tervről történő szavazás érdekében a tagállamok úgy dönthetnek, hogy a munkavállalókat külön osztályba sorolják, elválasztva őket a hitelezők egyéb osztályaitól.

A társasági jogról szóló 2012/30/EU irányelv

⁴⁴

Az Európai Üzemi Tanács létrehozásáról vagy a közösségi szintű vállalkozások és vállalkozáscsoportok munkavállalóinak tájékoztatását és a velük folytatott konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról szóló, 2009. május 6-i 2009/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, HL L 122., 2009.5.16., 28. o.

A 2012/30/EU irányelv⁴⁵ 19. cikkének (1) bekezdése, 29., 34., 35. cikke, 40. cikkének (1) b) bekezdése, 41. cikkének (1) bekezdése és 42. cikke előírja a részvényesek közgyűlése összehívásának szükségességét. A tőke pénzbeli hozzájárulás ellenében történő felemelésekor az irányelv 33. cikke előírja a részvényesek új részvényekre való elővásárlási jogát. Mind a részvényesek közgyűlésére, mind az elővásárlási jogra vonatkozó követelmények veszélyeztethetik a szerkezetátalakítási terv elfogadásának és végrehajtásának hatékonyságát. A javaslat előírja a tagállamoknak az említett társasági jogtól való eltérést olyan mértékben és akkora időszakra, amely szükséges annak biztosításához, hogy a részvényesek, visszaélve a 2012/30/EU irányelv szerinti jogaikkal, ne akadályozzák a szerkezetátalakításra irányuló erőfeszítéseket. A tagállamoknak ugyanakkor nem kell eltérniük a társasági jog szabályzatától, ha biztosítani tudják, hogy a fent említett társasági jogi követelmények nem veszélyeztethetik a szerkezetátalakítási folyamat hatékonyságát, vagy ha a tagállamok rendelkeznek egyéb, ugyanolyan hatékony eszközökkel, amelyek biztosítják, hogy a részvényesek nem akadályozzák ésszerűtlenül az olyan szerkezetátalakítási terv elfogadását és végrehajtását, amely visszaállítaná az üzleti vállalkozás életképességét.

Állami támogatási szabályok

A javaslat nem érinti az állami támogatásra vonatkozó szabályokat. Az állami hitelezők nem mondanak le követeléseikről, ezért nem vehető számításba olyan lehetőség, hogy az adósok összegegyeztetetlen állami támogatást kapjanak csupán azért, mert részt vesznek egy szerkezetátalakítási tervben, feltéve, hogy a szerkezetátalakítási intézkedések ugyanolyan mértékben érintik az állami hitelezőket, mint a magánhitelezőket, és hogy a leginkább összehasonlítható helyzetbe kerülve úgy viselkednek, mint a piacgazdaság magánjogi szereplői. A javaslat nem érinti a jogellenes állami támogatás teljes visszafizettetésére vonatkozó szabályokat, amint azt a C-454/09. számú *New Interline*-ügy (36. bekezdés) és a C-610/10. számú *Magefesa*-ügy (104. bekezdés) megerősíti.

• **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A tőkepiaci unió 2015. szeptember 30-i cselekvési tervében⁴⁶ meghirdetett egyik intézkedés szerint a Bizottság jogalkotási kezdeményezést fog létrehozni az üzleti vállalkozások fizetéseképtelenségéről, amely magában foglalja a korai szerkezetátalakítást és a második esélyt is, a 2014. évi ajánlás tapasztalataira építve. A kezdeményezés azokra a nemzeti rendszerekre épülne, amelyek jól működnek.

Az egységes piaci stratégiában az is szerepelt, hogy a Bizottság támogatni fogja a becsületes vállalkozókat, és olyan jogszabályokra tesz javaslatot, amelyek biztosítják, hogy a tagállami szabályozás úgy kezelje a kudarcot, hogy közben ne ijessze el a vállalkozókat az újabb próbálkozástól⁴⁷.

A jól működő fizetéseképtelenségi keretek gazdasági jelentősége különösen a pénzügyi ágazatban releváns, amikor magas szintű magán adósságokkal és nem teljesítő hitelekkel foglalkoznak, ami egyes tagállamokra igaz. Az Európai Központi Bank 2015. évi átfogó

⁴⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/30/EU irányelve (2012. október 25.) a biztosítékok egyenértékűvé tétele céljából a részvénytársaságok alapításának, valamint tőkéjük fenntartásának és módosításának tekintetében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 54. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról, HL L 315/74., 2012.11.14.

⁴⁶ Cselekvési terv a tőkepiaci unió megteremtésére, COM(2015) 468 final, 2015.9.30.

⁴⁷ COM (2015) 550 final, 2015.10.28.

értékelése 980 milliárd eurót azonosított nem teljesítő kitettségeként a bankrendszerben⁴⁸. Ezek a hitelek egyes tagállamokban súlyos terhet raknak a bankok kapacitására, amellyel a valódi gazdaságot finanszírozzák. A bankok az üzleti vállalkozások és a háztartások elsődleges hitelforrásai, ezért különösen érzékenyek a fizetéseketelenségi keretek elégtelenségeire. A jó fizetéseketelenségi keretek segíthetnek a problémákkal való küzdelemben, de önmagukban nem tudnak megküzdeni az összes kihívással, amellyel a bankok veszteséges mérlegük kezelésekor szembenéznek. A túlzott eladósodás és a nem teljesítő hitelek problémája további szakpolitikákat és általános feltételeket követel. A jó fizetéseketelenségi keretek papíron nem hoznak kielégítő eredményeket anélkül, hogy megfelelő igazságügyi infrastruktúra vagy megfelelő adóügyi politikák állnának mögöttük a pénzügyi stabilitás biztosítása érdekében. Mi több, a túlzott eladósodás csökkentéséhez szakpolitikák lehetnek szükségesek. A hitelezők számára ezek az intézkedések különösen az eszközök értékeléséhez, a felügyelők által megállapított, a hátralékok rendezésére vonatkozó célokhoz és a hiteleírások adóügyi kezeléséhez kapcsolódnak. Az adósok számára a szociális biztonsági háló elérhetősége csökkenthetné a határozottabb intézkedések és a hitelezők által szükségesnek látott helyreállítási stratégiák hatását.

A javaslat segíteni fog megakadályozni a nem teljesítő hitelek felhalmozódását. Döntő fontosságú elemek e tekintetben, hogy először is lehetővé kell tenni a cégeknek a könnyebb szerkezetátalakítást, hogy ilyen módon gyorsabban visszanyerhessék pénzügyi életképességüket és törlesszék adósságukat, másodsor meg kell róla győződni, hogy a bankok visszaszerezhessék eszközeiket azokban az esetekben, amikor az adósoknak nincs kilátásuk az életképességük visszanyerésére.

Egy sikeres szerkezetátalakítási terv a nem teljesítő hiteleket olyan hiteleké alakíthatja, amelyeket a cég ténylegesen vissza tud fizetni. Felszámolás esetén a biztosított hitelezőknek fontolóra kell venniük követeléseik összegének lényeges csökkentésének lehetőségét. Másrészt viszont szerkezetátalakítás esetén a fizetéseketelenséget sikerül elkerülni, a szerződéses adósságokat általában kifizetik, a tárgyalások pedig többnyire csak a pénzügyi adósságot érintik. Az adatok azt mutatják, hogy a hitelezők számára történő visszafizetési arányok azokban a gazdaságokban a legmagasabbak, amelyekben a leggyakoribb fizetéseketelenségi eljárás a szerkezetátalakítás⁴⁹, és az OECD-gazdaságok 45 %-a a szerkezetátalakítást használja leggyakrabban az életképes cégek megmentésére. Ezenkívül dolláronként átlagosan 83 centes visszafizetési rátával rendelkeznek, szemben a dolláronkénti 57 centtel azoknak az országoknak az esetében, ahol a felszámolás még működik⁵⁰. Az általános visszafizetési rátát, és ezáltal a potenciális nemteljesítő hitelek maradványértékét javító további fontos tényező a szerkezetátalakítási és fizetéseketelenségi ügyek zökkenőmentes kezelése⁵¹.

A vállalkozói, és feltehetőleg a magánadósság elengedése is segít eltávolítani a hitelintézetek mérlegéből azokat a hiteleket, amelyeket úgysem fognak kifizetni. A hivatkozott esetek száma is csökkenthető az adósságoknak az adósok és hitelezők közötti átalakítása sikeres menetének kialakításával úgy, hogy az igazságügyi vagy a közigazgatási hatóságok vagy bírósági eljárások nem vagy csak korlátozott befolyást gyakorolnak.

⁴⁸ Európai Központi Bank, Statisztikák, 2016. június 23., <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/statistics/html/index.en.html>

⁴⁹ Resolving Insolvency (Fizetéseketelenség megszüntetése), Világbank, [http://www.doingbusiness.org/reports/globalreports/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB14-Chapters/DB14-Resolving-insolvency.pdf](http://www.doingbusiness.org/reports/globalreports/~/media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB14-Chapters/DB14-Resolving-insolvency.pdf)

⁵⁰ Doing Business Project Encourages Economies to Reform Insolvency Frameworks (Az üzleti projektek készítése a fizetéseketelenségi keret reformjára ösztönzi a gazdaságokat) Világbank, 2013. január

⁵¹ Resolving Insolvency (Fizetéseketelenség megszüntetése), Világbank,

A javaslatnak ugyanakkor nem célja és nem is fogja teljes mértékben megoldani a banki hitelek végrehajtásának problémáját, különösen a végrehajtás hatékonyságát, ami korlátozza a bankokat a reálgazdaság finanszírozásában. Ahogyan azt a Bizottság 2015. november 24-i „A bankunió megvalósítása felé”⁵² című közleményében megfogalmazta, mind a szerkezetátalakítási, mind a fizetésképtelenségi eljárások hatékonyságán javítani kell. A Bizottság a nemzeti fizetésképtelenségi kereteket az EU gazdasági kormányzási keretének minősülő európai szemeszter keretében is vizsgálta. Megállapítást nyert, hogy néhány tagállamban a hosszadalmas, nem hatékony és költséges fizetésképtelenségi eljárások komoly szerepet játszottak a magánszektor válság utáni elégtelen hitelállomány-leépítésében, fokozva ezzel a túlzott eladósodást. Hatékony és átlátható közigazgatás és hatékony igazságügyi rendszerek szükségesek a gazdasági növekedés támogatásához és ahhoz, hogy a cégek és a polgárok számára jó minőségű szolgáltatásokat nyújtsanak, beleértve a fizetésképtelenségi kereteket is. Ebben a tekintetben a Bizottság továbbra is együtt fog dolgozni a tagállamokkal az európai szemeszter keretében az igazságügyi rendszerek kiterjesztése érdekében.

Mivel nincsenek közösen egyeztetett adatgyűjtési módok, és kevésbé lehet ténylegesen összehasonlítni a határokon átnyúló adatokat, nincs lehetőség arra, hogy teljes képet kapjunk a tagállamokban uralkodó helyzetről, különös tekintettel a pénzügyi intézményeket érintő hatásokról. Ezért, ahogyan a „Tőkepiaci unió – A reform felgyorsítása” című közleményében bejelentette, a Bizottság a teljesítményértékelést folytat a hitel-végrehajtási (beleértve a fizetésképtelenségi) rendszerekről, hogy részletes és megbízható képet kapjon arról, hogy milyenek a nemteljesítő hitelekkel küzdő bankok eredményei a fizetési késedelmek, a költségek és az érték-visszanyerés tekintetében. Az elemzés segíti majd a tagállamokat, hogy hatékonyabbá és átláthatóbbá tegyék rendszereiket. A Bizottság ezért a továbbiakban olyan kérdéseket vizsgál majd meg, amelyekkel ez a javaslat nem foglalkozik.

A nemzeti keretek működésének megerősítése és összehangolása az adósságátütemezés, hitelvégrehajtás, fizetésképtelenség és adósságmentesítés tekintetében szintén hozzájárul majd az egységes piac és különösen a tőkepiaci unió működéséhez. Az alapelvek összehangolása és a bizalom abban, hogy ezeket az alapelveket a tagállamokban hatékonyan hajtják végre, alapvetően fontos ahhoz, hogy a más tagállamban található adósok számára kölcsönt nyújtó hitelezők számára megteremtsék a feltételeket. A hitelezők tartózkodni fognak a határokon átnyúló kölcsönzéstől, ha nem bíznak abban, hogy nemfizetés esetén képesek megvédeni magukat, és képesek visszaszerezni az értéküket vagy a biztosítékot szükség szerint. A javaslat közös nemzeti szerkezetátalakítási és fizetésképtelenségi keretek összehangolását támogató alapelvek kialakításával is hozzájárul az adósságátütemezéshez.

Az egyéni vállalkozók személyes és üzleti adósságai gyakran összefonódnak: a vállalkozók személyi kölcsönt vesznek fel üzleti vállalkozásuk elindításához és működtetéséhez, például mert üzleti hitelüket személyes eszközeikkel biztosítják, mint például a gépjárműjükkel, míg a természetes személyek fogyasztói hiteleket használnak, hogy szakmai tevékenységükhöz eszközöket vásároljanak. A javaslat szerint az egyének mindkét típusú adósságot összevonhatják adott esetben, vállalkozói tevékenységükben.

A javaslat ugyanakkor felkéri a tagállamokat, hogy terjesszék ki mentesítési alapelveik alkalmazását azokra a természetes személyekre is, akik nem vállalkozók, vagyis a fogyasztókra. Az utóbbi években számos tagállam elfogadta vagy megreformálta a fogyasztói fizetésképtelenségről szóló nemzeti jogszabályokat felismerve, hogy milyen fontos a fogyasztót mentesíteni az adósságaitól és adni neki egy második esélyt. Nem minden tagállam

⁵² COM(2015) 587 final, 2015.11.24.

rendelkezik azonban ilyen jogszabályokkal, és a túlzottan eladósodott fogyasztók mentesítési időszaka továbbra is nagyon hosszú. A piacok és a lakossági pénzügyi szolgáltatók jó működésének fontos részét képezi, hogy segítsék a fogyasztót visszalépni a gazdasági fogyasztó ciklusba. A Bizottság folytatja annak vizsgálatát, hogy, hogyan reformálták meg a tagállamok nemzeti keretelveiket és nyomon követi, hogy hogyan hajtják végre ezt a javaslatban szereplő, második esélyre vonatkozó előírást, hogy ilyen módon felülvizsgálja a fogyasztók túlzott eladósodásának helyzetét

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A javaslat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 53. és 114. cikke.

A javaslat átfogó alapelveket, és ahol szükséges, célzott szabályokat dolgoz ki egy hatékony megelőző szerkezetátalakítási kerethez és második esélyhez. Továbbá intézkedéseket ír elő az eljárások hatékonyabbá tétele érdekében, beleértve a formális fizetésképtelenséget (felszámolási eljárás), hogy ilyen módon csökkentse azok hosszát. Egy hatékony második esély a túlzott eladósodással küzdő becsületes vállalkozókra elrendelt eltiltás hosszát is korlátozná, hogy a vállalkozók ésszerű időn belül újra be tudják indítani és folytatni tudják vállalkozói tevékenységüket.

A javaslat célkitűzése, hogy eltávolítsa az olyan alapvető szabadságjogok gyakorlása elől, mint amilyen a tőke szabad mozgása és a letelepedés szabadságának joga, azokat az akadályokat, amelyek a megelőző szerkezetátalakításra, fizetésképtelenségre és második esélyre vonatkozó eljárásokról szóló nemzeti jogszabályok közötti eltérések következményei. A javaslat különösen azokat a további előzetes költségeket fogja kiküszöbölni, amelyeket a befektetők fizetnek az egy vagy több tagállamban pénzügyi nehézségekkel küzdő adósok kockázatértékelésekor, valamint azokat az utólagos költségeket, amelyek azoknál a szerkezetüket átalakító vállalatoknál merülnek fel, amelyeknek más tagállamokban van telephelyük, hitelezőjük vagy eszközük, ez jellemzően a vállalatok nemzetközi csoportjainak átszervezéskor fordul elő. A javaslat ezenkívül kiküszöböli azokat a további kockázatértékelési és határokon átnyúló végrehajtási költségeket, amelyeket azoknak a túlzottan eladósodott adósoknak a hitelezője fizet, akik más tagállamba teszik át a székhelyüket, hogy ott sokkal rövidebb időn belül kapjanak második esélyt. Ezen túlmenően a javaslat eltünteti az azokat a vállalkozókat érintő további költségeket, akik más tagállamba teszik át a székhelyüket, hogy ott kapjanak második esélyt.

Az egységes piac problémái nem korlátozódnak a tisztán határokon átnyúló helyzetekre. Még a tisztán nemzeti fizetésképtelenségnek is lehet dominóhatása az egységes piac működésére. A határokon átnyúlva működő vállalatok ellátási láncában lehetnek olyan beszállítók, amelyek tisztán belföldi üzleti vállalkozások. Amikor egy beszállító pénzügyi nehézségeket tapasztal, és nem lehet megmenteni, ez kedvezőtlen hatásokkal járhat, ami a határokon átnyúló cég fizetésképtelenségéhez vezethet.

Egy olyan intézkedés, ami a határokon átnyúló fizetésképtelenségekre korlátozódik, nem oldaná meg az egységes piac problémáit, és a befektetők számára sem volna kivitelezhető, hogy határozzák meg, hogy adósuk jövőbeni potenciális pénzügyi zavarai határokon átnyúló vagy belföldi természetű lesz-e. A javaslat túllép az igazságügyi együttműködésen, és lényeges minimumelőírásokat fogalmaz meg. Erre tekintettel nem volna helyénvaló a 81. cikket használni jogalapul.

Több tagállam tett önállóan intézkedéseket és fogadott el nemrégiben előkészítő munkát fogadott el vagy belekezdett ilyenbe azzal a céllal, hogy olyan új szabályokat fogadjon el, amelyek javítanak a megelőző szerkezetátalakítási és másodikesély-kereten. Ezek a nemzeti szabályok azonban nagyban eltérnek a tartalmukban, és ennek eredményeként az átláthatóság és a befektetők védelmének egyenlőtlen szintjét biztosítják. A befektetőket akadályozhatják a határokon átnyúló befektetésben, mivel ennek költségei sokkal magasabbak, mint lenniük kellene. Amennyiben az Unió nem lép fel, várhatóan az fog történni, hogy más tagállamok, amelyek megreformálják meglévő szerkezetátalakítási és másodikesély-keretüket vagy első alkalommal vezetnek be ilyen kereteket, ezt az eltérő trendet fogják követni. A javaslat célja továbbá, hogy az ilyen eltérő jogalkotási fejleményeket és a belőlük következő akadályokat megelőzze a jövőben.

- **Szubszidiaritás**

Mivel a nemzeti szerkezetátalakítási és másodikesély-keretek között alapvető eltérések vannak az Unióban, valamint hiányzik a legújabb, nemzeti szintű jogszabályi változások összehangolása, eléggé valószínűtlen, hogy a tagállamok egyénileg képesek lennének biztosítani jogszabályaik teljes koherenciáját más tagállamok fizetéseképtelenségről szóló jogszabályaikkal.

A második esélyről szólva, a szubszidiaritás kérdését mérlegelve különbséget kell tenni azok között a természetes személyek között, akik vállalkozók, és azok között, akik fogyasztók. A vállalkozóktól eltérően, akik folyamatosan keresik a (gyakran határokon átnyúló) befektetési forrásokat, a fogyasztók jellemzően kapnak, ezen a ponton, helyi finanszírozást (helyi bankoktól származó kölcsönöket)⁵³. A fogyasztók túlzott eladósodását ezért nemzeti szinten kell először kezelni. Legújabbban azonban a lakossági pénzügyi szolgáltatásokról szóló zöld könyvre⁵⁴ adott válaszokban az iparági válaszadók gyakran a fogyasztói fizetéseképtelenségről szóló eltérő nemzeti jogszabályokat tüntették fel a lakossági pénzügyi termékek határokon átnyúló értékesítésének akadályaként. Ezért a tagállamok azt mérlegelik, hogy ugyanazokat az alapelveket alkalmazzák minden természetes személy mentesítésére, a fogyasztókat is beleértve.

A jól működő uniós egységes piachoz koherens szerkezetátalakítási és másodikesély-keretek szükségesek, amelyek képesek rá, hogy megbirkózzanak a cégek határokon átnyúló kiterjedésével, mivel a különböző tagállamokban található vállalatok közötti kommunikáció egyre inkább elterjedt. Az Unió fellépése ezért hasznos lesz, meg fogja könnyíteni a határokon átnyúló befektetéseket az Európai Unióban, biztosítva, hogy az egységes piacon bárhol székhellyel rendelkező, pénzügyi nehézségekkel küzdő életképes cégek a fizetéseképtelenségük megelőzését szolgáló eszközök szélesebb köréhez férhessenek hozzá. Ugyanakkor a vállalkozók ki tudják majd használni az ésszerű mentesítési időszakokat a tagállamukban. Reálisan nézve, ezt a tagállamok egyénileg cselekedve nem tudják elérni. Sőt, ha biztosítják, hogy az ilyen szerkezetátalakítási eljárásban résztvevő határokon átnyúló hitelezőknek és befektetőknek megfelelő védelem áll rendelkezésére, ennek kedvező lesz a gazdaságra gyakorolt hatása is. A javasolt szabályok jogbiztonságot létesítenek a hitelezők és befektetők számára, akik más tagországban kívánnak hitelt nyújtani; a szükséges információk elérhetővé válnak, ilyen módon tájékozott döntéseket tudnak majd hozni.

⁵³ A háztartásoknak nyújtott határokon átnyúló hitel, ami ma már a háztartási hitelek összességének megközelítőleg 5 %-a.

⁵⁴ http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/retail-financial-services/docs/green-paper_en.pdf

Összességül, a javaslat csak olyan helyeken és mértékben javasol intézkedéseket, ahol a tagállamok egyénileg nem képesek elérni a célkitűzéseiket, ezáltal tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét.

- **Arányosság**

A javaslatot tiszteletben tartja az arányosság alapelvét. A javaslat olyan eszközöket használ, amelyeket az egységes piac megfelelő működése biztosításának célkitűzéséhez igazítottak. A Unió jövőbeni eszközének közös célkitűzéseket és általános szabályokat kell megállapítania, miközben szabadságot ad a tagállamoknak annak meghatározásában, hogyan érik el ezeket a célkitűzéseket.

- **Az eszközök megválasztása és az összehangolás foka**

A szerkezetátalakításra, fizetéképtelenségre és második esélyre vonatkozó politikai célkitűzések eléréséhez kötelező eszköz tűnik szükségesnek, minimális szinten harmonizált keretet megállapító irányelv formájában. A Bizottság 2014. évi ajánlásának nem sikerült biztosítania, hogy a tagállamok koherens és határozott választ adjanak az általa azonosított problémára. Ezen túlmenően Bizottság a tőkepiaci unióról szóló cselekvési tervében, illetve az egységes piaci stratégiában rávilágított az Unió egységes piacának a fizetéképtelenségi keretek összehangolatlansága miatti hiányosságaira. Egy irányelv lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy rugalmasan maguk dönthessék el, hogy melyik eszközt tartják a legmegfelelőbbnek a végrehajtásra saját nemzeti alapelveik között, ilyenek például a korai előrejelző eszközök elérhetősége vagy a cégvezetők kötelezettségei a fizetéképtelenséghez közeli helyzetben. A javaslat célkitűzéseinek eléréséhez szükséges részletes célzott szabályokat is megállapíthatnak, mint például a végrehajtás felfüggesztésének maximális ideje vagy a szerkezetátalakítási tervek elfogadásához szükséges többségek.

A szerkezetátalakítás, fizetéképtelenség, második esély erősen szabályozott nemzeti szinten, és egyéb jogszabályi területekkel kapcsolódnak, mint például társasági jog, munkajog, adóügyi jogszabályok és az állami támogatásról szóló jogszabályok. Továbbá a szerkezetátalakítás, a fizetéképtelenség és a második esély kérdéseivel a tagállamok különbözőképpen foglalkoznak, ami nemcsak a különböző történelmi és gazdasági fejlődéseknek tudható be, hanem a szociális védelmi intézkedések, mint például a munkavállaló jogai vagy a tulajdonhoz való jog, különböző megközelítésének. Ezért a minimumelőírások a legmegfelelőbb eszközök arra, hogy minden tagállamban koherens keretet biztosítsanak, miközben azt is lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy meghaladják az irányelv rendelkezéseit. Például a tagállamok tovább ösztönözhetik a szerkezetátalakítási eljárások új és ideiglenes finanszírozását azáltal, hogy a szerkezetátalakítás előtti igények elé sorolják a rákövetkező felszámolási eljárásban. A tagállamok ezenkívül megnövelhetik a másodikesély-kereteket, ha azok személyi hatályát minden természetes személyre kiterjesztik, beleértve a fogyasztókat is. A tagállamok továbbá javíthatnak a munkavállalókkal való bánásmódon a szerkezetátalakítási tervek elfogadásának szakaszában, ha előírják, hogy a munkavállalókat saját osztályukba sorolják, az egyéb hitelezőktől elválasztva.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

A javaslat az üzleti kudarc és a fizetési képtelenség új megközelítéséről szóló 2014. évi ajánlásra épül⁵⁵. A Bizottság értékelése arra a következtetésre jutott, hogy egyes tagállamok csak részben foglalkoztak az ajánlással, azokat is beleértve, amelyek az európai szemeszter keretében kapták meg a fizetési képtelenséggel kapcsolatos ajánlásokat. Még azok a tagállamok is, amelyek végrehajtották az ajánlást, szelektív jelleggel tették, ezért jelentős különbségek maradtak⁵⁶. Következésképp az ajánlás önmagában nem volt elégséges a konvergencia és a korai adósságátütemezést és második esélyt lehetővé tevő szabályok hiányosságai csökkentése célkitűzéseinek eléréséhez.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A Bizottság széles körű egyeztetéseket folytatott az érdekeltekkel. Egy 2016. március 23. és 2016. június 14. között folytatott nyilvános konzultációhoz 27 tagállamból 260 hozzászólás érkezett (különösen Németországból, amelyet az Egyesült Királyság, Belgium és Litvánia követett). A kérdéssel foglalkozó találkozókat tartották a tagállamok kormányzati szakértőkkel. Az adósságátütemezés, fizetési képtelenség és második esély kérdésében különösen érdekelt, kiválasztott érdekeltekből álló informális csoport jött létre és tartott találkozót háromszor 2016 során⁵⁷. Végül a fizetési képtelenségi keretek Európai Unió belüli konvergenciájáról szóló konferenciát szerveztek 2016. július 11-én, a szlovák elnökség ideje alatt.

A legtöbb tagállam támogatta a Bizottságnak a korai szerkezetátalakítási és másodikesély-keretek javítására irányuló célkitűzéseit, ragaszkodott azonban ahhoz, hogy az összehangolás az összetett kapcsolódások miatt, mint például a társasági jog, maradjon főként az alapelvek szintjén. Az érdekelt felek, az üzleti szervezetek, a szakmai egyesületek, a pénzügyi intézmények, a fogyasztói szervezetek, a szakszervezetek és a tudományos szakemberek a maguk részéről általánosságban a korai szerkezetátalakítási és másodikesély-megközelítés minimálisan összehangolt szabályozását támogatták, és kedvezően fogadták az életképes vállalkozásokat megmentő hatékonyan működő és (költség)hatékony uniós fizetési képtelenségi kereteket. Hangsúlyozták továbbá, hogy kiegyensúlyozott megközelítést kell előírni, amely az összes érdekelt fél érdekét óvja és elhárítja az erkölcsi kockázatot. A bankszektor és néhány egyéb érdekelt fél azt a nézetet vallotta, hogy a fogyasztók mentesítésére vonatkozó uniós szabályokra, amennyiben figyelembe veszik őket, külön eszköz vonatkozzon. Az Európai Parlament támogatta a szerkezetátalakítás bizonyos szempontjainak harmonizálását, és kihangsúlyozta az összes természetes személy második esélyének biztosítását.

⁵⁵ C(2014) 1500 final, 2014.3.12.

⁵⁶ További információkat lásd az üzleti kudarc és a fizetési képtelenség új megközelítéséről szóló 2015. szeptember 30-i bizottsági ajánlás végrehajtásának értékelésében: http://ec.europa.eu/justice/civil/files/evaluation_recommendation_final.pdf.

⁵⁷ A főbb résztvevők a következők voltak: BusinessEurope, AFME, EBF, ACCA, UEAPME, ESBA, Independent Retail Europe, EuroChambers, ETUC, EFIN, FEE, INSOL Europe, FDC, Európai Ügyvédi Kamarák és Jogi Társaságok Tanácsa, Európai Jogi Intézet.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A szerkezetátalakításra és fizetéképtelenségre vonatkozó jogszabály szakértői csoportja hat szakértői találkozót tartottak 2016 januárja és júniusa között. Az összes tagállam fizetéképtelenségről szóló alapvető jogszabályait összehasonlító átfogó jogi tanulmány készült, hogy minden olyan területet azonosítani lehessen, ahol a nemzeti jogszabályok eltérése akadályokat emelhet az egységes piac elé⁵⁸. Készült továbbá egy gazdasági tanulmány a minimumelőírásoknak a szerkezetátalakításra, fizetéképtelenségre és a második esélyre gyakorolt hatásáról⁵⁹.

- **Hatásvizsgálat**

Az alábbi magas szintű lehetőségek kerültek szóba:

1. lehetőség: a fennálló helyzetet megtartása (alapforgatókönyv)

2. lehetőség: tökéletesen összehangolt megelőző szerkezetátalakítási eljárás és egy másodikesély-keret felállítása

3. lehetőség: alternatív, választható uniós szerkezetátalakítási és másodikesély-rendszer bevezetése

4. lehetőség: összehangolt minimális jogi normák felállítása a szerkezetátalakítás és a második esély területén a vállalkozók számára

A hatásvizsgálat keretében **kiválasztott lehetőség** az összehangolt minimális jogi normák felállítása volt a szerkezetátalakítás és a második esély területén a vállalkozók számára, a fogyasztók második esélyére vonatkozó nem kötelező érvényű rendelkezés kíséretében, valamint a az eljárások hatékonyabbá tétele. A kiválasztott lehetőség az alábbi előnyöket kínálja:

i) hatékony lehetőségek a korai szerkezetátalakításra;

ii) a tárgyalás lehetőségeinek javítása azáltal, hogy az adós a végrehajtás felfüggesztése (moratórium) által „levegőhöz jut”;

iii) az adós üzleti vállalkozása folytatásának megkönnyítése a szerkezetátalakítás alatt;

iv) annak megakadályozása, hogy az egyet nem értő, kisebbségben lévő hitelezők és részvényesek, érdekeik védelme miatt veszélyeztessék a szerkezetátalakítási erőfeszítéseket;

v) a szerkezetátalakítási tervek sikere esélyének növelése;

vi) a szerkezetátalakítási eljárás költségeinek és időtartamának csökkentése;

vii) a mentesítés ésszerű időn belül történő lehetővé tétele a túlzottan eladósodott vállalkozók számára (3 év);

viii) a szerkezetátalakítás, fizetéképtelenség és második esély hatékonyságának növelése.

A kiválasztott lehetőség segíteni fogja a határokon átnyúló befektetések előtt álló akadályok leépítését. Az életképes üzleti vállalkozások a jelenleginél nagyobb számban való megmentését fogja eredményezni, mivel a kisebbségben lévő hitelezők nem fogják veszélyeztetni a tárgyalási folyamatokat a kereskedelmi előnyök megszerzése reményében, amilyen például adósságuk korai visszafizetésének kikényszerítése. A hatékony megelőző eljárások hozzájárulhatnak a nemteljesítő hitelek előfordulása korlátozásához ciklikus

⁵⁸ JUST/2014/JCOO/PR/CIVIL/0075 sz. pályázati eljárás, elérhető: http://ec.europa.eu/justice/civil/files/insolvency/insolvency_study_2016_final_en.pdf.

⁵⁹ JUST/2015/JCOO/FWCIVIL0103 sz. pályázati eljárás, közeljövőben jelenik meg.

visszaesések során, miközben biztosítják a csökkent értékű hitelek esetében a magas visszanyerési arányt. A választott alternatíva elő kell, hogy segítse a visszafizetési arány növekedését, ami viszont alacsonyabb hitelfelvételi költségeket eredményez. A kiválasztott lehetőség csökkenteni fogja a becsületes vállalkozók számára a költségeket és növelni fogja a természetes személyek (vállalkozók) lehetőségeit az újrakezdésre. A befektetési kockázatok értékelésének előzetes költsége csökkenni, a visszafizetési arány a fizetési képtelenségi eljárásban javulni fog. Minél nagyobb fokú a szerkezetátalakítási rendszerek összehangoltsága, annál alacsonyabb a több nemzeti szerkezetátalakítási és fizetési képtelenségi keret alkalmazásának elkerülése érdekében jelenleg használt jogi tanácsadás költsége. Az előnyben részesített lehetőség növelni fogja az önálló vállalkozói tevékenység arányát is, mivel a mentesítési időszak lerövidülése növeli az önálló vállalkozói tevékenység arányát. A kiválasztott lehetőség a fogyasztásnak és a növekedésnek is kedvezni fog.

A kiválasztott lehetőség azzal jár, hogy egyes tagállamoknak szerkezetátalakítási és másodikesély-keretük módosítása során költségei merülnek majd fel. Egyes tagállamoknak megelőző eljárást kell majd bevezetniük, vagy a fizetési képtelenségi rendelet A. mellékletében már bejelentett eljárások egyikét kell alkalmazniuk. A részvényesek szerkezetátalakításról szóló állásfoglalására vonatkozó szabályok végrehajtásához a társasági jog bizonyos módosításai szükségesek.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A kiválasztott lehetőség csökkenteni fogja a kkv-knak nyújtott határon átnyúló hitelek előtti akadályokat: a hatékony szerkezetátalakítás lehetővé tenné a hitelező kkv-k számára, hogy több pénzt kapjanak vissza, az adós fizetési képtelenné válásának esetéhez képest. Ez azért van, mert a hitelezők visszafizetési aránya általában magasabb akkor, amikor fizetési képtelenségi és szerkezetátalakítási keretek lehetővé teszik az életképes cégek korai és hatékony szerkezetátalakítását, és a nem életképesek gyors felszámolását. A kkv-k adósokként korai előrejelző eszközökhöz férhetnek majd hozzá, ami várhatóan több korán kezdeményezett szerkezetátalakításhoz fog vezetni. A kkv-k számára különösen hasznosak lesznek a nemzeti szinten kifejlesztett modell szerkezetátalakítási tervek, hiszen megkönnyíthetik az adósok számára szerkezetátalakítási tervek felvázolását a megfelelő közzétételekkel. A rugalmasabb szerkezetátalakítási keret előmozdításával és a csőd utáni újrakezdés jobb feltételeivel csökkenteni lehet a vállalatok megszűnési rátáját és a kapcsolódó fizetési képtelenségi dominóhatásokat az ellátási láncban. A vállalkozók számára könnyített mentesítési feltételek is hozzájárulnak a vállalatok létrejöttének magasabb rátájához.

A szerkezetátalakítási, fizetési képtelenségi és mentesítési eljárások hatékonyságának növelése, és különösen a fizetési képtelenségi eljárások digitalizálása segíteni fog csökkenteni az eljárások hosszát, és növeli majd hatékonyságukat, ami a szerkezetátalakítás költségeinek csökkenését és a hitelezők számára magasabb visszafizetési rátát jelentene.

- **Alapjogok**

A vállalkozás szabadsága és jövedelemszerző tevékenység folytatásának joga (Alapjogi Charta 16. és 15. cikke): ezek a jogok garantáltak. A pénzügyi nehézségekkel küzdő adósok folytathatják a vállalkozásukat a szerkezetátalakítási tárgyalások alatt, és teljes vagy legalább részleges ellenőrzést gyakorolnak eszközeik és ügyleteik felett. A túlzottan eladósodott vállalkozók a teljes adósságelengedést követően képesek lesznek az újrakezdésre.

A tulajdonhoz való jog és a hatékony eljáráshoz és a tisztességes eljáráshoz való jog (a Charta 17. és 47. cikke): bár az eljárás egyes részei érinthetik ezeket a jogokat, ezek szükségesek és arányosak annak érdekében, hogy az adósok életképességének helyreállítására képes

szervezetátalakítási terveket gyors végrehajtását megkönnyítsék. Megfelelő védőintézkedéseket is magában foglalnak az egyes esetek, hogy biztosítsák a felek jogos érdekeinek védelmét a visszaélésekkel szemben.

A munkavállalók tájékoztatáshoz és konzultációhoz való joga (a Charta 27. cikke): a javasolt intézkedések kedvezően fogják befolyásolni ezeket, mivel a javaslat nem érinti az uniós jogszabályokat ezen a területen, ezen felül jogot biztosít az érintett munkavállalók számára, hogy szavazhassanak a szervezetátalakítási tervről.

A kollektív tárgyaláshoz és fellépéshez való jog (a Charta 28. cikke): a javaslat nem érinti a munkavállalók és munkáltatók vagy azok szervezeteinek a megfelelő szinteken történő tárgyaláshoz és a kollektív megegyezéshez való jogait, valamint azon jogait, hogy az uniós jogszabályokkal, a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlatokkal összhangban, összeférhetetlenség esetén kollektív fellépéssel védjék meg érdekeiket, a sztrájkot is beleértve.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincsenek az EU költségvetését érintő vonzatai. Az irányelv végrehajtásának és átültetésének költségeit teljes egészében a Jogérvényesülés program elfogadott költségvetési juttatása fedezi. Az irányelv alkalmazásának dátumát követő 5 éves, majd ezt követően a 7 évenként megszülető végrehajtási jelentés előkészítésének költsége az adott évek igazságügyi és fogyasztói politikájában szereplő eszközök költségvetési juttatása fedezi.

5. EGYÉB ELEMEK

• Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai

A Bizottság a következő módokon fogja megkönnyíteni az irányelv végrehajtását a tagállamokban:

- segítségnyújtás az átültetésben;
- két jogátültetéssel foglalkozó munkaértekezlet és átmeneti értékelő gyakorlatok szervezése;
- kétoldalú találkozók szervezése, a tagállamok által kezdeményezetteket is beleértve;
- a tagállamok ellátása a nemzeti átültető intézkedések közzétételére szolgáló sablonokkal.

A tagállamokat ezenkívül felkéri arra, hogy hozzanak meg bizonyos végrehajtási intézkedéseket, mint például egy erre a célra szolgáló kapcsolattartási pont kijelölése, amely minden nemzeti átültető intézkedésről tájékoztat és növeli a tudatosságot.

A szabályok ellenőrzésének és végrehajtásának biztosítására a javaslat előírja a tagállamoknak, hogy egy standard módszertan alapján gyűjtsenek adatot az olyan mutatókról, mint például az egyes eljárások kezdeményezésének száma (szervezetátalakítás, fizetésképtelenség, második esély), hossza, az eljárások kimenetele, az eljárások adminisztratív költségei, a visszafizetési arányok és ezen eljárások sikere. Az adatokat az adósok mérete és típusa szerint bontják majd le, hogy a tagállamok eljárásainak hatékonyságát objektíven lehessen értékelni. A tagállamoknak évente kell majd elküldeni az adatokat a Bizottság felé.

Az irányelv működését először a hatályba lépését követő 5. évben vizsgálják felül, ezt követően pedig 7 évente.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Az irányelv három különböző fő részből áll: megelőző szerkezetátalakítási keretek (II. cím) és második esély a vállalkozók számára (III. cím) a szerkezetátalakítás, a fizetéseképtelenség és a második esély hatékonyságának növelését célzó intézkedések (IV. cím). Az I., a IV., az V. és a VI. címek hatóköre horizontális.

I. cím – Általános rendelkezések: a javaslat tárgyi és személyi hatályára vonatkozó rendelkezéseket, több meghatározást és az adósok – legyen szó akár a kereskedelmi, üzleti vagy szakmai tevékenységben résztvevő jogi vagy természetes személyekről (vállalkozókról) – számára elérhető korai előrejelző eszközökről szóló rendelkezést tartalmaz.

Bár a III. cím rendelkezései a vállalkozókra korlátozódnak, kifejezetten fel van tüntetve, hogy a tagállamok minden természetes személyre kiterjeszthetik ezeket az intézkedéseket, hogy biztosítsák a személyes adósságok következetes kezelését. Egyes tagállamok valóban nem tesznek különbséget aközött, hogy a személyes adósság üzleti tevékenységből keletkezett vagy ilyen tevékenységen kívül. Az irányelvben nincs olyan rész, ami azt javasolná, hogy ez a megkülönböztetés kötelező vagy helyénvaló volna. Az irányelv felkéri a tagállamokat, hogy ugyanazokat a második esélyről szóló alapelveket alkalmazzák minden természetes személyre.

II. cím – Megelőző szerkezetátalakítási keretek: ez rész közös, alapvető elemeket határoz meg a megelőző szerkezetátalakítási keretekhez a pénzügyi nehézségekkel küzdő adósok számára, akár jogi akár természetes személyek, valamint a szerkezetátalakítási terv korai tárgyalását megkönnyítő eljárásokhoz való hatékony hozzáférést, a terv hitelezők általi elfogadását és annak az igazságügyi és közigazgatási hatóság általi lehetséges megerősítését.

4. cikk: a megelőző szerkezetátalakítási keretek egy vagy több eljárásból vagy intézkedésből állhatnak, feltéve, ha az adós a bennük felsorolt minden elemet egyesíteni tudja a szerkezetátalakítási terv hatékony tárgyalása és elfogadása érdekében.

5. cikk: biztosítani kell, hogy az adós továbbra is rendelkezheszen eszközei és ügyleteivel. A mediátorok és felügyelők (a szerkezetátalakítás területének szakértői) felléphetnek szerepükben, de ezeket a szakértőket minden esetben a közigazgatási vagy igazságügyi hatóság jelöli ki.

6. és 7. cikk: a tárgyalások létrejöttét elősegítéséhez és a kitartó hitelezők elhárításához az adós számára lehetővé kell tenni az egyedi végrehajtási keresetek felfüggesztését. Azon aggodalmakra, miszerint a végrehajtás felfüggesztése kedvezőtlenül érintheti a hitelezőket, a felfüggesztés idejére, feltételeire és a megszüntetésére vonatkozó rendelkezések adnak választ. A munkavállalók fennálló követeléseire nem terjed ki a felfüggesztés abban az esetben, ha a tagállamok nem gondoskodnak megfelelő védelemről egyéb eszközök útján. Az adóst továbbá nem kötelezhetik egyéb típusú fizetéseképtelenségi eljárás megindítására, illetve nem fenyegetheti ilyen eljárás, különösen felszámolási eljárás megindítása a végrehajtás felfüggesztésének ideje alatt, ilyen módon folytathatja üzleti tevékenységét. Szükséges továbbá, hogy számíthasson a beszállítókkal és egyéb hitelezőkkel kötött szerződés folyamatos teljesítésére, feltéve, ha teljesíti a szerződésben foglalt kötelezettségeit.

8. cikk: előírja, hogy a szerkezetátalakítási tervek tartalmazzanak minimális szintű kötelező információkat. A tagállamok további kötelező információkat is előírhatnak, feltéve, ha ez nem

terheli meg aránytalanul az adóst. A tagállamoknak online szerkezetátalakítási terv mintákat és gyakorlati tájékoztatást kell kidolgozniuk arról, hogy hogyan használhatja ezeket a mintákat az, aki a terv használatát javasolja.

9. cikk: rendelkezik a szerkezetátalakítási terv az érintett hitelezők és hitelezői osztályok általi elfogadásáról. Ha különböző érdekeltségű hitelezők érintettek, különböző osztályokban kell őket kezelni. Minimumkövetelmény, hogy a biztosított és a biztosíték nélküli hitelezőket külön csoportban kell kezelni. A tagállamok arról is rendelkezhetnek, hogy a munkavállalókat a többi hitelezőtől elkülönülten kelljen kezelni.

10. cikk olyan eseteket sorol fel, ahol a szerkezetátalakítási terv kötelezővé tétele megerősítést igényel az igazságügyi vagy közigazgatási hatóságtól, és felsorolja a megerősítés feltételeit.

11. cikk megállapítja azokat a feltételeket, amelyeket a nem minden hitelezői osztály által támogatott szerkezetátalakítási tervnek teljesítenie kell ahhoz, hogy az igazságügyi vagy közigazgatási hatóság ennek ellenére megerősítse.

12. cikk megállapítja azt az alapelvet, hogy a részvényesek és tőketulajdonosok számára nem engedélyezhető életképes vállalkozások szerkezetátalakítási tervei elfogadásának akadályozása, feltéve, hogy jogos érdekeik védelmet élveznek.

13. cikk értékelési szabályokat ír elő arra vonatkozóan, hogy mikor és hogyan kell az értékelést meghatározni, az ellentmondó felek méltányos védelmének biztosítására.

14. cikk kifejti a szerkezetátalakítási terveknek az érintett és a nem érintett felekre gyakorolt hatását.

15. cikk minimumszabályokat állapít meg a fellebbezésekkel, mint a felek jogos érdekeinek védelme biztosítékával kapcsolatban, miközben azt is biztosítja, hogy ezek a védelmek nem késleltetik a szerkezetátalakítási terv megerősítését és végrehajtását.

16. és 17. cikk minimális szintű védelmet ír elő a szerkezetátalakítási terv végrehajtásához szükséges új finanszírozáshoz, az üzleti vállalkozásnak a szerkezetátalakítási tárgyalások alatti folyamatos működésének biztosítása során felmerült átmenti finanszírozáshoz, és az egyéb ügyletekhez, amelyek a szerkezetátalakítási tervvel szoros kapcsolatban kötettek.

18. cikk tagállami kötelezettséget tartalmaz, hogy azok meghatározott feladatokat tegyenek kötelezővé a fizetésképtelenség közeli állapotban lévő cégek vezetői számára, amelyek korai szerkezetátalakításra ösztönöznék őket akkor, amikor a cég még életképes.

III. cím – Második esély a vállalkozóknak: minimális szintű rendelkezéseket állapít meg a túlzottan eladósodott vállalkozók adósságmentesítésére vonatkozóan, a vállalkozók számára biztosított második esély alapfeltételeként. A tagállamok túl is léphetnek a minimális szintű védelmen, ha a vállalkozók számára még barátságosabb elbánásmódot biztosítanak, pl. új kezdés finanszírozásához való hozzájárásra vonatkozó szabályok által.

19. cikk kimondja azt az alapelvet, hogy a túlzottan eladósodott vállalkozóknak hatékony hozzáférésre van szükségük a teljes mentesítéshez adósságuk minimális vagy százalékos visszafizetése nélkül.

20. cikk a vállalkozók legkésőbb 3 éven belül teljes adósságelengedést kell kapjanak anélkül, hogy újra az igazságügyi vagy közigazgatási hatósághoz kellene fordulniuk. A hároméves

időszak kezdeti időpontja eltérő attól függően, hogy a vállalkozó a hitelezők felé egy visszafizetési terv szerint fizet vagy az eljárás csak az eszközök értékesítéséből áll. A rövid mentesítési időre vonatkozó korlátozásokat a 22. cikk tartalmazza.

21. cikk a túlzott eladósodottságukkal kapcsolatosan eltiltott vállalkozókra vonatkozóan is rövid időre kell elrendelni az eltiltást, hogy tényleges második esélyt kaphassanak. A 22. cikk korlátozásai alkalmazandók.

22. cikk: nagy mozgásteret ad a tagállamoknak a mentesítéshez való hozzáférésről és a mentesítési időszakokról szóló rendelkezések korlátainak felállításakor, feltéve, hogy ezek a korlátozások világosan meg vannak határozva, és szükségesek az általános közérdek védelméhez.

23. cikk: a szakmai és nem szakmai természetű személyes adósságok gyakran összefonódnak, a tagállamoknak meg kell próbálniuk megszilárdítani, adott esetben, a külön eljárásokat, hogy ezeket a vállalkozók ténylegesen igénybe tudják venni.

IV. cím – A szerkezetátalakítási, a fizetésképtelenségi és a mentesítési eljárások hatékonyságának növelését célzó intézkedések: nemcsak a megelőző szerkezetátalakítási és mentesítési, hanem a fizetésképtelenségi eljárásokra is vonatkozik.

24. cikk: előírja a tagállamok számára, hogy biztosítsák, hogy az igazságügyi és egyéb illetékes hatóságok tagjai megfelelő módon képzettek legyenek és a szerkezetátalakítással, fizetésképtelenséggel és második eséllyel kapcsolatos ügyekre szakosodjanak.

25. cikk: előírja a tagállamok számára a kezdeti és továbbképzések ösztönzését, valamint a szerkezetátalakítással, fizetésképtelenséggel és második eséllyel foglalkozó magatartási kódexek összeállítását a szakértők számára.

26. cikk: a szerkezetátalakítási, a fizetésképtelenségi és a második esélyt biztosító eljárások során alkalmazott szakértők kinevezésére, felügyeletére és díjazására vonatkozó minimumelőírásokat tartalmazza.

27. cikk: előírja a szerkezetátalakítás, fizetésképtelenség és második esély eljárásaiban az elektronikus kommunikációs eszközök használatát.

V. cím – A szerkezetátalakítás, fizetésképtelenség és második esély ellenőrzése: minimumszabályokat tartalmaz a tagállamok általi adatgyűjtésre és az adatoknak egy szabványosított adatközlő sablon segítségével a Bizottság felé való közlésére vonatkozóan;

VI. cím – Záró rendelkezések: szabályok az irányelvnek az többi uniós eszközzel való viszonyáról, az irányelv alkalmazásának felülvizsgálatáról, a szabványos formák elfogadásáról, a hatálybalépésről és alkalmazásról.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE**a megelőző szerkezetátalakítás kereteiről, a második esélyről, a szerkezetátalakítási, fizetésképtelenségi és mentesítési eljárások hatékonyságának növelését célzó intézkedésekről és a 2012/30/EU irányelv módosításáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 53. és 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁶⁰,tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére⁶¹,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az irányelv célkitűzése, hogy az olyan alapvető szabadságjogok gyakorlata elől, mint amilyen a tőke szabad mozgása és a letelepedés szabadságának joga eltávolítsa, az akadályokat, amelyek a megelőző szerkezetátalakításra, fizetésképtelenségre és második esélyre vonatkozó eljárásokról szóló nemzeti jogszabályok közötti eltérésből származnak. Az irányelv célja, hogy ezeket az akadályokat eltávolítsa azáltal, hogy biztosítja a pénzügyi nehézségekkel küzdő életképes vállalkozások számára a hatékony megelőző szerkezetátalakítási keretekhez való hozzáférést, ami lehetővé teszi számukra, hogy folytassák működésüket; hogy a becsületes és túlzottan eladósodott vállalkozók ésszerű idő elteltével megtörténő teljes adósságelengedést követően kapjanak egy második esélyt; és hogy a szerkezetátalakítási, fizetésképtelenségi és mentesítési eljárások hatékonyságát növeljék, különös tekintettel azok időtartamának rövidítésére.
- (2) A szerkezetátalakításnak elő kell segítenie, hogy a pénzügyi nehézségekkel küzdő vállalkozások teljesen vagy részben folytathassák az üzleti tevékenységüket azáltal, hogy megváltoztatják az eszközök és források összetételét, feltételeit vagy szerkezetét vagy a tőkéjük szerkezetét, ideértve az eszközök vagy üzletrészek értékesítését. A megelőző szerkezetátalakítási kereteknek mindenekelőtt a lehetővé kell tenni a vállalkozások számára, hogy korai szakaszban hajtsák végre a szerkezetátalakítást, hogy elkerüljék a fizetésképtelenséget. Ezeknek a kereteknek maximalizálniuk kell az összértéket a hitelezők, tulajdonosok, valamint a gazdaság egésze felé, és meg kell

⁶⁰ HL C [...], [...], [...]. o.⁶¹ HL C [...], [...], [...]. o.

akadályoznia az állások szükségtelen megszűnését és a tudás és szakértelem elvesztését. Továbbá várhatóan megelőzik a nemteljesítő hitelek felhalmozódását. A szerkezetátalakítási folyamatban minden érintett fél jogait védeni kell. Ugyanakkor az életképtelen vállalkozásokat, amelyeknek nincs kilátásuk a túlélésre, a lehető leghamarabb fel kell számolni.

- (3) A tagállamok között különbségek vannak annak tekintetében, hogy milyen eljárások állnak rendelkezésre a pénzügyi nehézségekkel küzdő adósok számára vállalkozásuk átszervezésére. Egyes tagállamokban korlátozott számú eljárás létezik, vagyis a vállalkozások csak viszonylag késői szakaszban, a fizetéseképtelenségi eljárás keretében szervezhetik át tevékenységüket. Más tagállamokban az átszervezés lehetséges korai szakaszban, ám a rendelkezésre álló eljárások nem olyan hatékonyak, mint lehetnének vagy nagyon formálisak, különösen a bíróságon kívüli eljárások használatát korlátozzák. A vállalkozók számára – különösen az üzleti tevékenységük alatt keletkezett adósságuk elengedése révén – második esélyt nyújtó nemzeti szabályok is különbözőek tagállamonként a mentesítési időszak hossza és a mentesítés megadásának feltételei tekintetében.
- (4) Számos tagállamban több mint 3 évig tart, hogy a csődbement, ám becsületes vállalkozók mentesüljenek az adósságaik alól és újrakezdhessenek. A nem hatékony másodikesély-keretek eredménye, hogy a vállalkozóknak más joghatóság alá kell helyezniük a székhelyüket, hogy ésszerű időn belül újrakezdhessenek, ami jelentős további költséggel jár mind a hitelezőik, mind az adósok számára. A hosszú távra szóló eltiltás elrendelése, ami gyakran bekövetkezik mentesítéshez vezető eljárás esetén, akadályokat képez az önálló vállalkozói tevékenység megkezdésének vagy folytatásának szabadsága előtt.
- (5) A szerkezetátalakítási, fizetéseképtelenségi és mentesítési eljárások aránytalan hosszúsága néhány tagállamban fontos oka az alacsony visszafizetési rátáknak és annak, hogy a befektetők elrettennek a befektetéstől az olyan joghatósági területen, ahol az eljárások sokáig eltarthatnak.
- (6) Mindezek a különbségek további költségeket eredményeznek a befektetők számára az egy vagy több tagállamban pénzügyi nehézségekkel küzdő adósok kockázatok valamint azon költségek értékelésekor, amelyek azoknál a szerkezetüket átalakító vállalatoknál merülnek fel, amelyeknek más tagállamokban van létesítményük, hitelezőjük vagy eszközük, ahogyan ez leginkább a vállalatok nemzetközi csoportjainak átszervezésekor szokott előfordulni. Sok befektető a másik országbeli fizetéseképtelenségre vonatkozó szabályozás körüli bizonytalanságot vagy a hosszadalmas és bonyolult eljárások kockázatát említi, mint a saját országukon kívüli befektetés vagy partnerrel való üzleti kapcsolat létesítésének fő akadályát.
- (7) Ezek a különbségek egyenlőtlen feltételekhez vezetnek a hitelhez való jutás tekintetében, és egyenlőtlen visszafizetési rátához a tagállamokban. Ebből következően általában a jól működő egységes piachoz és különösen a működő tőkepiaci unióhoz magasabb szintű harmonizáció szükséges a szerkezetátalakítás, a fizetéseképtelenség és a második esély területén.
- (8) Továbbá meg kell szüntetni a további kockázatértékelési és határokon átnyúló végrehajtási költségeket, amelyeket azoknak a túlzottan eladósodott adósoknak a hitelezője fizet, akik más tagállamba teszik át a székhelyüket, hogy ott sokkal rövidebb időn belül kapjanak második esélyt. A második esélyben való részesülés miatti másik tagállamba való székhelyáthelyezés szükségességéből származó további költségeket is csökkenteni kell. Továbbá, a vállalkozó túlzott mértékű eladósodottságához

kapcsolódó, hosszú távra szóló eltiltás elrendeléséből származó akadályok elnyomják a vállalkozói kedvet.

- (9) Az alapvető szabadságjogok gyakorlása előtt álló akadályok nem korlátozódnak a tisztán határokon átnyúló ügyletekre. Az egyre inkább összekapcsolódó belső piac – ahol az áruk, a szolgáltatások, a tőke és a munkavállalók szabadon mozognak – erősödő digitális dimenziójával azt jelenti, hogy igen kevés társaság számít tisztán nemzetinek, ha minden releváns elemet figyelembe veszünk, mint például ügyfélbázis, ellátási lánc, tevékenység kör, befektetők és tőkealap. Még a tisztán nemzeti fizetéseképtelenség is befolyásolhatja az egységes piac működését a fizetéseképtelenség úgynevezett dominóhatásán keresztül, ami által egy vállalkozás fizetéseképtelensége további fizetéseképtelenségeket válthat ki a beszállítói láncában.
- (10) Az Európai Parlament és a Tanács 2015/848/EU rendelete⁶² joghatósági, elismerési és érvényesítési, alkalmazandó jogi kérdésekkel foglalkozik, továbbá foglalkozik a határokon átnyúló fizetéseképtelenségi eljárásokkal, valamint a fizetéseképtelenségi nyilvántartások összekapcsolásával. Hatáskörébe tartoznak a megelőző eljárások, amelyek a gazdaságilag életképes adósok megmentését segítik elő, valamint a vállalkozók számára második esélyt adó eljárások. Mindazonáltal a 2015/848/EU rendelet nem a választ a nemzeti jog említett eljárásai közötti eltérésekre. Továbbá egy olyan intézkedés, amely a határokon átnyúló fizetéseképtelenségekre korlátozódik, nem távolítana el minden akadályt a szabad mozgás elől, és a befektetők számára sem volna kivitelezhető, hogy ők határozzák meg, hogy adósuk jövőbeni potenciális pénzügyi zavarai határokon átnyúlóak vagy belföldi természetűek lesznek-e. Arra van szükség tehát, hogy túllépjünk az igazságügyi együttműködésen, és lényeges minimumelőírásokat fogalmazzunk meg.
- (11) Szükséges a szerkezetátalakítás költségeinek csökkentése mind az adós, mind a hitelezők számára. Ezért csökkenteni kell azokat a különbségeket, amelyek akadályozzák a pénzügyi nehézségekkel küzdő életképes vállalkozások korai átszervezését és a becsületes vállalkozók második esélyének lehetőségét. Ez nagyobb átláthatóságot, jogbiztonságot és előre tervezhetőséget eredményezne az Unióban. Ezenkívül minden típusú hitelező és befektető számára maximalizálni kell a megtérülést, és ösztönözni kell a határokon átnyúló befektetéseket. A koherencia erősítése emellett a vállalatcsoportok szerkezetátalakítását is elő kell segíteni, függetlenül attól, hogy a csoport tagjai hol helyezkednek el az Unión belül.
- (12) A pénzügyi nehézségekkel küzdő, életképes vállalatok hatékony szerkezetátalakítása előtt álló akadályok eltávolítása hozzájárul a munkahelyek elvesztésének minimalizálásához, a hitelezők veszteségének minimálisra csökkentéséhez a beszállítói láncban, a szakmai tudás és szakértelem megőrzéséhez és ilyen módon kedvezően hat a szélesebb értelemben vett gazdaságra. A vállalkozók második esélyének megkönnyítésével elkerülhető, hogy a vállalkozók kiessenek a munkaerő-piacról, és lehetővé teszi számukra, hogy a tanulságokat levonva újrakezdjék vállalkozói tevékenységüket. Végül, a szerkezetátalakítási eljárások hosszának csökkentése magasabb visszafizetési rátát eredményezhet majd a hitelezők számára, mivel az idő múlása általában csak további értékvesztést eredményez a vállalat számára. Emellett a fizetéseképtelenségre vonatkozó hatékony keretek lehetővé tennék a hitelezéssel és a kölcsönfelvétellel kapcsolatos döntésekkel járó kockázatok

⁶² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/848 rendelete (2015. május 20.) a fizetéseképtelenségi eljárásról, (HL L 141., 2015.6.5. 19. o.).

értékelésének javítását, valamint a zökkenőmentes kiigazítást a túlzottan eladósodott cégek számára, és minimálisra csökkentenék hitelállományuk leépítésének gazdasági és társadalmi költségeit.

- (13) Különösen a kis- és középvállalatok számára hasznos a koherensebb, uniós szintű megközelítés, mivel nem rendelkeznek az ahhoz szükséges erőforrásokkal, hogy állni tudják a magas szerkezetátalakítási költségeket, és hasznot húzhatnak egyes tagállamok hatékonyabb szerkezetátalakítási eljárásaiból. A kis- és középvállalkozások, különösen azok, amelyek pénzügyi nehézséggel küzdenek, gyakran nem rendelkeznek forrásokkal ahhoz, hogy szakértő tanácsát kérjék ki, ezért a korai előrejelző eszközöket kell létesíteni, hogy figyelmeztessék az adósokat a cselekvés sürgősségére. Modell szerkezetátalakítási terveket kell nemzeti szinten kidolgozni és online elérhetővé tenni, hogy segíteni lehessen ezeknek a vállalkozásoknak, hogy alacsony költségekkel valósítsák meg az átszervezést. Az adósoknak tudniuk kell használni ezeket a modelleket, és saját szükségleteik és vállalkozásuk tulajdonságai szerint alakítani azokat.
- (14) Helyénvaló kizárni az irányelv hatóköréből azokat az adósokat, akik az Európai Parlament és Tanács 2009/138/EK irányelve 13. cikkének 1. és 4. pontja szerinti biztosítóknak és viszontbiztosítóknak⁶³, az Európai Parlament és Tanács 575/2013/EU rendelete 4. cikke (1) bekezdésének 1. pontja szerinti hitelintézeteknek⁶⁴, az Európai Parlament és Tanács 575/2013/EU rendelete 4. cikke (1) bekezdésének 2. és 7. pontja szerinti befektetési vállalkozásoknak és kollektív befektetési formáknak⁶⁵, az Európai Parlament és Tanács 648/2012/EU rendelete 2. cikkének 1. pontja szerinti központi szerződő feleknek⁶⁶, az Európai Parlament és Tanács 909/2014/EU rendelete 2. cikkének 1. pontja szerinti értéktáraknak⁶⁷ és az Európai Parlament és Tanács 2014/59/EU irányelve 1. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében felsorolt egyéb pénzügyi intézeteknek minősülnek. Ezekre külön szabályozás vonatkozik, és esetükben a nemzeti felügyeleti hatóságok széles körű beavatkozási hatáskörrel rendelkeznek.
- (15) A fogyasztók túlzott eladósodása jelentős gazdasági és szociális probléma, és szorosan kapcsolódik a túlzott eladósodás csökkentéséhez. Továbbá, gyakran nem lehetséges világos különbséget tenni egy vállalkozó fogyasztói és üzleti adósságai között. A második esély rendszere a vállalkozók számára nem volna hatékony, ha a vállalkozónak eltérő hozzáférhetőségi feltételekkel és mentesítési időszakokkal

⁶³ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. november 25-i 2009/138/EK irányelve a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról (Szolvencia II) (HL L 335., 2009.12.17., 1. o.).

⁶⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 575/2013/EU rendelete a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

⁶⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2012. július 4-i 648/2012/EU rendelete a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (HL L 201., 2012.7.27., 1. o.).

⁶⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2014. július 23-i 909/2014/EU rendelete az Európai Unió belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról, valamint 98/26/EK és a 2014/65/EU irányelv, valamint a 236/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 257., 2014.8.28., 1. o.).

⁶⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/59/EU irányelve (2014. május 15.) a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 190. o.).

rendelkező, külön eljárásokat kellene igénybevennie, hogy mentesüljön üzleti személyes adósságaitól és nem üzleti személyes adósságaitól. Ezekből az okokból kifolyólag, bár az irányelv nem ír elő kötelező érvényű szabályokat a fogyasztók túlzott eladósodottságára, a tagállamoknak a fogyasztókra vonatkozóan is képeseknek kell lenniük alkalmazni a mentesítési rendelkezést.

- (16) Minél hamarabb tudja az adós saját pénzügyi nehézségeit felismerni és megfelelő lépéseket tenni, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy elkerülhető lesz a fizetési képtelenség, vagy az olyan üzleti vállalkozás esetén, amelynek életképessége visszafordíthatatlanul károsodott, annál rendezettebben és hatékonyabban zajlik majd a felszámolási folyamat. A rendelkezésre álló megelőző szerkezetátalakítási eljárásokról és a korai előrejelző eszközökről világos tájékoztatást kell adni, hogy a pénzügyi problémákat észlelő adósokat korai fellépésre ösztönözzék. A lehetséges korai előrejelző mechanizmusoknak könyvelési és ellenőrzési feladatokat is magukban kell foglalniuk az adós vagy az adós vezetősége számára, valamint a hitelmegállapodásokba foglalt jelentéstételi kötelezettségeket. Ezen túlmenően a releváns információkkal rendelkező harmadik feleket, mint például a könyvelőket, adóügyi és társadalombiztosítási hatóságokat is ösztönözni vagy kötelezni lehet a nemzeti jogszabályokkal, hogy jelezzék a kedvezőtlen fejleményt.
- (17) Szerkezetátalakítási keretet kell elérhetővé tenni az adósok számára, hogy lehetőségük legyen korai szakaszban kezelni pénzügyi nehézségeikkel, amikor valószínű, hogy fizetési képtelenségük megelőzhető, és biztosítható az üzleti folytonosságuk. Szerkezetátalakítási keretet kell igénybevehetővé tenni még azelőtt, hogy az adós fizetési képtelenné válna a nemzeti jogszabályok értelmében, azaz mielőtt az adós teljesítené a kollektív fizetési képtelenségi eljárás megkezdésének feltételeit, ami általában az adós tulajdonosi jogkörének elvonásával és felszámoló kijelölésével jár. Nem volna szabad, hogy az életképesség vizsgálata előfeltétele legyen a tárgyalások megkezdésének és a végrehajtás felfüggesztése megadásának. A vállalkozás életképességét inkább azoknak az érintett hitelezőknek kellene felmérnie, akik többségükben egyetértenek követeléseik bizonyos mértékű kiigazításával. Az eljárással való esetleges visszaélések potenciális kockázatának megelőzése érdekében azonban valószínűnek kell lennie, hogy az adós pénzügyi nehézségei fizetési képtelenséghez vezetnek, továbbá a szerkezetátalakítási tervnek alkalmasnak kell lennie az adós fizetési képtelenségének megakadályozására, valamint a vállalkozás életképességének biztosítására.
- (18) A hatékonyság elősegítése és a késedelmek és költségek csökkentése érdekében a nemzeti megelőző szerkezetátalakítási kereteknek rugalmas eljárásokat kell magukban foglalniuk, amelyek az igazságügyi és közigazgatási hatóságok részvételét a feltehetően érintett hitelezők és egyéb érdekelt felek érdekeinek védelme érdekében szükséges és arányos mértékére korlátozzák. A szükségtelen kiadások elkerülése és az eljárás korai jellegének kifejezése végett elviekben hagyni kell az adósokat, hogy eszközeiket felett maguk gyakorolhassák az ellenőrzést és vállalkozásuk napi üzemelését. Akár mediátor támogatja a szerkezetátalakítási tervről szóló tárgyalásokat, akár fizetési képtelenségi szakértő felügyeli az adós lépéseit, a szerkezetátalakítási szakértő kinevezése nem lehet minden esetben kötelező, hanem eseti alapon kell őket kijelölni az eset körülményeitől vagy az adós egyedi igényeitől függően. Továbbá, a szerkezetátalakítási folyamat megindításához nem kell szükségszerűen bírósági elrendelés, a folyamat lehet informális is, amennyiben a harmadik felek érdeke nem sérül. Mindazonáltal biztosítani kell a felügyelet egy bizonyos fokát, amikor egy vagy több hitelező vagy egyéb érdekelt fél jogos érdekeinek védelme ezt megkívánja. Ez

különösen akkor fordul elő, amikor az egyedi végrehajtási keresetek általában felfüggeszti az igazságügyi vagy közigazgatási hatóság, vagy amikor szükségesnek látszik a szerkezetátalakítási terv kötelezőként való előírása az egyet nem értő hitelezői osztályok számára.

- (19) Az adósnak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az ideiglenes egyedi végrehajtási keresetek felfüggesztését kérje az igazságügyi és közigazgatási hatóságoktól, ami fizetésképtelenségi eljárás megindításának kötelezettségét is fel kell, hogy függeszse, amennyiben e keresetek hátrányosan érinthetnék a tárgyalásokat, és ronthatnák a hitelező vállalkozásának szerkezetátalakítására vonatkozó kilátásokat. A végrehajtás felfüggesztése lehet általános, ami azt jelenti, hogy minden hitelezőt érint, vagy irányulhat egyéni hitelezőkre. Annak érdekében, hogy az adós és a hitelezők jogai megfelelő egyensúlyban legyenek, felfüggesztést nem lehet 4 hónapnál hosszabb távra megadni. Az összetett átszervezésekhez azonban több időre lehet szükség. Ezekben az esetekben a tagállamok dönthetnek úgy, hogy az igazságügyi vagy közigazgatási hatóság hosszabb időtartamról határoz, feltéve, hogy van arra bizonyíték, hogy szerkezetátalakítási tervről szóló tárgyalások haladnak, és hogy a hitelezőkkel nem bánnak méltánytalanul. Amennyiben további meghosszabbításokról határoznak, az igazságügyi vagy közigazgatási hatóságnak meg kell elégednie annak valószínűségével, hogy a szerkezetátalakítási tervet el fogják fogadni. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a felfüggesztés kezdeti időtartamának meghosszabbítására vonatkozó kérelmeket ésszerű határidőn belül nyújtották be, hogy az igazságügyi és közigazgatási hatóságok megfelelő határidőn belül hozhassák meg a döntésüket. Ha az igazságügyi vagy közigazgatási hatóság nem határoz a keresetek végrehajtása felfüggesztésének meghosszabbításáról annak lejártá előtt, a felfüggesztés hatásai azon a napon járnak le, amikor a felfüggesztési időszak lejár. A jogbiztonság érdekében a felfüggesztés teljes időszaka legfeljebb tizenkét hónap lehet.
- (20) A hitelezők károsodásának elkerülése végett a felfüggesztés nem szabad megadni, vagy ha megadták nem szabad meghosszabbítani vagy be kell szüntetni, ha a végrehajtás felfüggesztése méltánytalanul sérti a hitelezőket. Annak érdekében, hogy megvizsgálják, hogy a hitelezők nem szenvednek-e méltánytalan károsodást, az igazságügyi vagy közigazgatási hatóságok megfontolhatják, hogy a felfüggesztés megőrzi-e az ingatlan átfogó értékét, és hogy az adós rosszhiszeműen, kárt okozva avagy általánosságban a hitelezők általános testületének jogos elvárásai ellen cselekszik-e. A felfüggesztés méltánytalanul sérti az egyéni hitelezőt vagy a hitelezők egy osztályát, ha például a követelések rosszabb helyzetbe kerülnek a felfüggesztés eredményeként, mint ha a felfüggesztést nem adták volna meg, vagy ha a hitelező hátrányosabb helyzetbe kerül, mint a hasonló helyzetben lévő többi hitelező.
- (21) A felfüggesztés időtartama alatt a felfüggesztés által érintett hitelezők nem tarthatják vissza a teljesítést, nem mondhatnak fel, nem gyorsíthatják és semmilyen más módon nem módosíthatják jövőben teljesülő szerződéseket, feltéve, hogy az adós továbbra is teljesíti az említett szerződésekben meglévő kötelességeit. A szerződés korai felmondása veszélyeztetheti a vállalkozás azon képességét, hogy folytassa működését a szerkezetátalakítási tárgyalások alatt is, különösen amikor olyan alapvető szolgáltatásokról szóló szerződésekről van szó, mint a gáz, az elektromosság, a víz, a távkommunikáció és kártyával való fizetési szolgáltatások. Annak érdekében azonban, hogy a hitelezők jogos érdekeit megvédjék, valamint hogy biztosítsák, hogy a beszállítói láncban lévő hitelezők működése a lehető legkisebb zavart szenvedje el, a felfüggesztés csak azoknak a követeléseknek a tekintetében alkalmazandó, amelyek a felfüggesztés megadása előtt merültek fel. A sikeres szerkezetátalakítás érdekében az

adósoknak rendes üzletmenete keretében kell rendeznie a felfüggesztés által nem érintett hitelezők felé fennálló tartozásait, illetve a felfüggesztés által érintett hitelezők felé a felfüggesztés engedélyezését követően keletkezett tartozásait.

- (22) Amikor egy adós ellen fizetéseképtelenségi eljárást indítanak, egyes beszállítóknak szerződéses joga van a beszállítói szerződés felmondására, egyedül a fizetéseképtelenség ténye miatt (ezt nevezik *ipso facto* záradéknak). Ugyanez lehet igaz akkor, amikor egy adós megelőző szerkezetátalakítási intézkedésekért folyamodik. Amikor ezekre a záradékokra hivatkoznak amiatt, hogy az adós csak egy szerkezetátalakítási tervről tárgyal, végrehajtás felfüggesztését kéri vagy a felfüggesztéssel kapcsolatosan valamilyen esemény következik be, a szerződés korai felmondása kedvezőtlenül befolyásolhatja az adós vállalkozását és a vállalkozás sikeres megmentését. Ezért amikor az igazságügyi vagy közigazgatási hatóság jóváhagyja a felfüggesztést, szükséges, hogy azok a hitelezők, akikre a felfüggesztés vonatkozik, ne hivatkozhatnak azokra az *ipso facto* záradékokra, amelyek a szerkezetátalakítási tervről szóló tárgyalásokra, a felfüggesztésre vagy felfüggesztéshez kapcsolódó bármely hasonló eseményre hivatkoznak.
- (23) A hitelezőknek joga van vitatni a felfüggesztést, miután azt az igazságügyi vagy közigazgatási hatóság jóváhagyja. Ha a felfüggesztés a továbbiakban már nem szükséges a szerkezetátalakítási terv elfogadásának megkönnyítéséhez, mert például már világos, hogy a hitelezőknek a nemzeti jogszabályok által előírt többsége nem támogatja a szerkezetátalakítást, a hitelezők is kérhetik a felfüggesztést megszüntetését.
- (24) A szerkezetátalakítási terv elfogadásakor minden általa érintett hitelezőnek és (ahol a nemzeti jogszabályok ezt lehetővé teszik) tőketulajdonosnak joga van szavazni. A szerkezetátalakítási terv által nem érintett felek nem kaphatnak szavazati jogot a tervvel kapcsolatban, és bármely terv jóváhagyásához sem szükséges az ő jóváhagyásuk. A szavazás lehet formális szavazási folyamat, vagy konzultáció és megállapodás az érintett felek előírt többségével. Ott azonban, ahol a szavazás a konzultáció és megállapodás formájában történik, azon érintett felek számára, akiknek a beleegyezésük nem volt szükséges, fel kell ajánlani a szerkezetátalakítási tervhez való csatlakozás lehetőségét.
- (25) Az alapvetően hasonlóak jogokkal való méltányos bánásmód biztosítása valamint annak érdekében, hogy a szerkezetátalakítási terveket olyan módon fogadják el, hogy az ne sértse méltánytalanul az érintett felek jogait, az érintett felekkel a nemzeti jogszabályok által meghatározott osztálykialakítási kritériumok szerint elkülönített osztályonként kell foglalkozni. Minimumkövetelmény, hogy a biztosítékkal rendelkező és a biztosíték nélküli hitelezőket külön csoportban kell kezelni. A nemzeti jogszabályok előírhatják, hogy a biztosított követeléseket a biztosítékok értékelése alapján osszák biztosított és biztosíték nélküli követelésekre. A nemzeti jogszabályok egyedi szabályokat is megállapíthatnak az osztályok kialakításának támogatására olyan esetekben, ahol a nem többrétű, vagy más szempontból különösen kiszolgáltatott hitelezők, mint például a munkavállalók vagy a kisebb beszállítók számára előnyt jelenthet az osztályok kialakítása. A nemzeti jogszabályoknak minden esetben biztosítaniuk kell, hogy megfelelő bánásmódban részesülnek az osztálykialakítási célú, különös jelentőséggel bíró ügyek, mint például az egymáshoz kapcsolódó felek követelése, és a jogszabályoknak tartalmazniuk kell függő követelésekkel és vitatott követelésekkel foglalkozó szabályokat. Az igazságügyi vagy közigazgatási hatóságnak a jóváhagyásra benyújtott szerkezetátalakítási terv esetében meg kell vizsgálnia az osztályok kialakítását, a tagállamok azonban kiköthetik, hogy ezek a hatóságok egy

korábbi szakaszban is megvizsgálhatják az osztályok kialakítását, ha a terv ajánlattevője előzetesen kér jóváhagyást vagy útmutatást.

- (26) A nemzeti jogszabályoknak elő kell írniuk a szükséges többséget, hogy biztosítsák, hogy az érintett felek kisebbsége az egyes osztályokban ne akadályozhassa olyan szerkezetátalakítási terv elfogadását, amely nem csökkenti méltánytalanul jogait és érdekeit. Az egyet nem értő, biztosítókkal rendelkező hitelezőkre nézve kötelező többségi szabály nélkül a korai szerkezetátalakítás sok esetben nem volna kivitelezhető, például olyankor, amikor az egyébként életképes üzletnek csak pénzügyi átszervezésre van szüksége. Annak érdekében, hogy a feleknek az üzletben való érdekeltységük arányában beleszólásuk legyen a szerkezetátalakítási tervbe, a szükséges többségnek minden egyes osztályban a hitelezői követelések vagy a tőketulajdonosok érdekek együttes értékén kell alapulnia.
- (27) A „hitelezők érdekének” vizsgálata lehetővé teszi, hogy az egyet nem értő hitelezők ne járjanak rosszabbul a szerkezetátalakítási tervvel, mint felszámolás esetén járnának, akár egyenkénti felszámolást jelent ez, akár a folyamatosan működő üzleti vállalkozás eladását. Ezt a vizsgálatot kell alkalmazni minden olyan esetben, amikor a terv megerősítést igényel annak érdekében, hogy kötelezővé váljon az egyet nem értő hitelezők számára vagy adott esetben az egyet nem értő hitelezői osztályok számára.
- (28) Míg a szerkezetátalakítási tervet elfogadottnak kell tekinteni, ha az egyes érintett osztályokban a szükséges többség támogatja a tervet, azt a szerkezetátalakítási tervet, amelyet nem támogat a szükséges többség az egyes érintett osztályokban, még megerősítheti az igazságügyi vagy közigazgatási hatóság, feltéve, hogy legalább egy érintett hitelezői osztály támogatja, és a javasolt terv nem sérti méltánytalanul az egyet nem értő osztályokat (hitelezői osztályokon átnyúló oktrojált hitelszerkezet átalakítás mechanizmusa). A tervnek különösen az abszolút elsőbbségi szabályt kell betartania, amely biztosítja, hogy az egyet nem értő hitelezői osztály teljes mértékben ki legyen fizetve, mielőtt még egy alacsonyabb szintű osztály kaphatna a felosztásból vagy érvényesíthetné a szerkezetátalakítási terv szerinti érdekét. Az abszolút elsőbbségi szabály szolgál alapul a szerkezetátalakítás során a hitelezők között kiosztott értékekhez. Az abszolút elsőbbségi szabály velejárója, hogy egy hitelezői osztály sem kaphat vagy tarthat meg a szerkezetátalakítási terv alapján olyan gazdasági értékeket vagy előnyöket, amelyek meghaladják az adott osztály követeléseinek vagy érdekeinek teljes összegét. Az abszolút elsőbbségi szabály lehetővé teszi, hogy a szerkezetátalakítás alatt álló vállalat tőkestruktúrájához viszonyítva meghatározzák azt az értékiosztást, amelyet a feleknek a szerkezetátalakítási terv szerint a folyamatosan üzemelő vállalat értéke alapján kapniuk kell.
- (29) Miközben a részvényesek vagy egyéb tőketulajdonosok jogos érdekeit meg kell védeni, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a részvényesek ne blokkolhassák ésszerűtlenül az adóst újra életképessé tevő szerkezetátalakítási terv elfogadását. A szerkezetátalakítási terv elfogadása például nem függhet a kedvezőtlenül érintett tőketulajdonosok beleegyezésétől, nevezetesen azon tőketulajdonosoktól, akik a vállalkozás felértékelésekor nem jutnának pénzhez vagy egyéb kompenzációhoz, amennyiben a felszámolási prioritások szokásos rangsorát alkalmaznák. A tagállamok különböző eszközöket vethetnek be e cél elérése érdekében, például a tőketulajdonosoknak nem adják meg a szerkezetátalakításról való szavazás jogát. Akkor azonban, ha a tőketulajdonosoknak joguk van szavazni a szerkezetátalakítási tervről, az igazságügyi vagy közigazgatási hatóságnak a hitelezői osztályokon átnyúló oktrojált hitelszerkezet átalakítás mechanizmuson keresztül jóvá kell tudnia hagyni a tervet az egy vagy több tőketulajdonosi osztály egyet nem értése ellenére. Ott, ahol

eltérő jogokkal rendelkező részesedések különböző osztályai léteznek, több tőketulajdonosi osztályra van szükség. Azok a kis- és középvállalatok tőketulajdonosok, akik nem csupán befektetők, hanem a cég tulajdonosai is és egyéb módokon, például vezetői szakértelemmel is hozzájárulnak a céghez, előfordulhat, hogy nem érznek késztetést az ilyen feltételek melletti szerkezetátalakításra. Ezért a terv javaslattevője számára az osztályokon átnyúló adósságcsökkentési mechanizmus opcionális marad.

- (30) A szerkezetátalakítási tervnek az igazságügyi vagy közigazgatási hatóság általi jóváhagyása szükséges annak biztosításához, hogy a hitelezők jogainak és a tőketulajdonosok érdekeinek csökkenése arányos legyen a szerkezetátalakítási előnyeivel, és hogy hatékony jogorvoslathoz férhessenek hozzá. Az igazságügyi vagy közigazgatási hatóságnak ezért el kell utasítania az olyan tervet, amely esetében megállapításra kerül, hogy a tervezett szerkezetátalakítás során az egyet nem értő hitelezők vagy tőketulajdonosok kevesebb joggal rendelkeznének, mint amennyi az adós vállalkozásának felszámolása (az adott adós különleges körülményeitől függően akár egyenkénti felszámolás, akár működő vállalatként való eladása) esetén ésszerűen várható lenne. Akkor azonban, ha a tervet hitelezői osztályokon átnyúló oktrojált hitelszerkezet átalakítás mechanizmusa révén hagyták jóvá, az abszolút elsőbbség szabályát kell alkalmazni a vállalat felértékelésére való hivatkozással, ami a vállalat folyamatosan működő vállalatként történő felszámoláskori felértékelésével szemben az adós vállalkozásának hosszú távú értékével számol. A vállalkozás értékelése főszabály szerint elsőbbséget élvez a folyamatosan működő vállalatként történő felszámoláskori értékeléshez képest, mivel rögzíti a tényt, hogy a vállalkozás a lehető legkisebb zavart elszenvedve folytatja a tevékenységét, teljesíti a szerződéseit, bírja pénzügyi hitelezőinek, részvényeseinek és ügyfeleinek bizalmát, és továbbra is bevételt termel és korlátozza a munkavállalókra gyakorolt hatást.
- (31) A szerkezetátalakítási terv sikeressége gyakran attól függhet, hogy vannak-e bevethető pénzügyi források elsősorban avállalkozásnak a szerkezetátalakítási tárgyalások alatti működéséhez, másodsorban a szerkezetátalakítási terv jóváhagyását követően annak végrehajtásához. Ezért az új vagy átmeneti finanszírozást mentesíteni kell azoktól a megtámadási keresetektől, amelyek ezt a finanszírozást egy későbbi fizetéseképtelenségi eljárás során, mint az általános hitelezői testületre nézve káros intézkedést semmisnek, megtámadhatónak vagy végrehajthatatlannak kívánják nyilvánítani. Azon fizetéseképtelenségre vonatkozó nemzeti jogszabályok, amelyek lehetővé teszik a megtámadást az adós fizetéseképtelenné válása esetére vagy előírják, hogy az új hitelezők polgári, közigazgatási vagy büntetőjogi szankciókkal szembesülhetnek a pénzügyi nehézségekkel küldő adósnak nyújtott hitelre tekintettel, veszélyeztetik a szerkezetátalakítási terv sikeres tárgyalását és a végrehajtásához szükséges finanszírozás elérhetőségét. Szemben az új finanszírozással, amelyet az igazságügyi vagy közigazgatási hatóságnak a szerkezetátalakítási terv részeként jóvá kell hagynia, amikor átmeneti finanszírozást hosszabbítanak meg, a felek nem tudják, hogy a tervet végül jóvá fogják-e hagyni vagy sem. Az átmeneti finanszírozás védelmének olyan esetekre való korlátozása, ahol a tervet a hitelezők elfogadják vagy azt egy igazságügyi vagy közigazgatási hatóság jóváhagyja, elbátortalaníthatja az átmeneti finanszírozást nyújtókat. A lehetséges visszaélések elkerülése végett csak azt a finanszírozást kell védeni, amelyik ésszerűen és azonnali módon szükséges az adós üzleti vállalkozásának folyamatos működéséhez vagy annak fennmaradásához, vagy a terv jóváhagyásától függő üzleti vállalkozás értékének megőrzéséhez vagy növeléséhez. A megtámadási keresetek elleni és a személyes felelősségtől való védelem azok a minimális szintű biztosítékok, amelyek az átmeneti és új

finanszírozásra kiterjednek. A pénzügyi problémákkal küzdő életképes adósokba való befektetés fokozott kockázatának vállalására bátorításához azonban a hitelezőknek további ösztönzésre lehet szüksége, mint például az elsőbbség megadása ezeknek a finanszírozásoknak legalább a biztosíték nélküli követelésekkel szemben a későbbi fizetéseképtelenségi eljárásokban.

- (32) Az érdekelt érintett feleknek meg kell adni a lehetőséget a szerkezetátalakítási terv jóváhagyásáról szóló határozat megfellebbezésére. A terv hatékonyságának biztosítása érdekében azonban a bizonytalanság csökkentésére és az indokolatlan késések elkerülése végett a fellebbezések nem lehetnek felfüggesztő hatályúak a szerkezetátalakítási terv végrehajtására nézve. Ott, ahol megállapítást nyert, hogy a hitelezők kisebbsége méltánytalan károsodást szenvedett, a tagállamoknak a terv hatályon kívül helyezésének alternatívájaként fontolóra kell venniük a pénzügyi kompenzáció nyújtását az eltérő véleményt képviselő hitelezőknek, amelyet az adós vagy a terv mellett szavazó hitelezők kötelesek számukra kifizetni.
- (33) A megelőző szerkezetátalakítás történő korai fordulás kultúrájának előmozdítása érdekében kívánatos, hogy a jóhiszeműen kötött és szorosan a szerkezetátalakítási terv elfogadásához vagy végrehajtásához kapcsolódó ügyletek is kapjanak védelmet a megtámadási keretek alól a későbbi fizetéseképtelenségi eljárásokban. A megfontolandó és a szerkezetátalakítási tervről szóló tárgyalásokhoz szorosan kapcsolódó ügylet lehet például egy leányvállalat eladása abból a célból, hogy a pénzügyi nehézségekkel küzdő vállalat megkapja a szerkezetátalakítási tárgyalások közben a működése folytatásához szükséges készpénzt. A szerkezetátalakítási terv feltételeit előmozdító vagy azokhoz szorosan kötődő ügyletekre akkor kerülhet sor, ha az adós kötelezettséget vállal a tervben foglalt új kölcsönrel biztosítására egy leányvállalatában levő részvényeivel, vagy amikor a terv szerinti hitel-tőke konverziót hajt végre. Az ilyen védelemnek növelnie kell a jogbiztonságot az olyan üzleti vállalkozásokkal kötött ügyletekre vonatkozóan, amelyek ismertén pénzügyi nehézségekkel küzdenek, és meg kell szüntetniük a hitelezők és befektetők abbéli félelmét, hogy mindezek az ügyletek semmissé tehetők, ha a szerkezetátalakítás kudarcot vall.
- (34) A megelőző szerkezetátalakítási eljárások során a munkavállalók teljeskörű munkajogi védelem alatt állnak. Ez az irányelv különösen nem érinti a 98/59/EK tanácsi irányelv⁶⁸, a 2001/23/EK tanácsi irányelv⁶⁹, a 2002/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁷⁰, a 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁷¹ és a

⁶⁸ A Tanács 1998. július 20-i 98/59/EK irányelve a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről, HL L 225., 1998.8.12., 16. o.

⁶⁹ A Tanács 2001. március 12-i 2001/23/EK irányelve a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről, HL L 82., 2001.3.22., 16. o.

⁷⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 11-i 2002/14/EK irányelve az Európai Közösség munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció általános keretének létrehozásáról, HL L 80., 2002.3.23., 29. o.

⁷¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/94/EK irányelve (2008. október 22.) a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről, HL L 283., 2008.10.28., 36. o.

2009/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁷² által garantált munkavállalói jogokat. A fenti irányelveket végrehajtó nemzeti jogszabályok szerinti, a munkavállalók tájékoztatására és konzultációjára vonatkozó kötelezettségek nem változnak. Ez kiterjed a munkavállalók képviselői a megelőző szerkezetátalakítási kerethez folyamodásról szóló határozatról való tájékoztatásának és az erről velük való egyeztetés kötelezettségére, összhangban a 2002/14/EK irányelvvel. A munkavállalók megfelelő szintű védelme szükségességének biztosítására tekintettel a tagállamoknak elviekben ki kell venniük a munkavállalók a 2008/94/EK irányelv értelmében vett követeléseit a végrehajtás bármely felfüggesztésének hatálya alól tekintet nélkül arra, hogy ezek a követelések a felfüggesztés jóváhagyása előtt vagy után merültek fel. Az ilyen keresetek felfüggesztése csak azon összegek és időszakok esetében lenne lehetséges, amelyek tekintetében a tagállamok más eszközökkel biztosítják e követelések kifizetését. Ha a tagállamok kiterjesztik a 2008/94/EK irányelv által megállapított munkavállalói követelések kifizetése garanciájának hatályát az ezen irányelv által megállapított megelőző szerkezetátalakítási eljárásokra, már nem lesz indokolt a munkavállalók kereseteinek kivétele a végrehajtás felfüggesztése alól az ezen garancia által biztosított mértékig. Ha a nemzeti jogszabályok szerint korlátozzák a biztosító intézetek felelősségét akár a biztosítás hosszának, akár a munkavállalóknak kifizetett összeg tekintetében, a munkavállalóknak képesnek kell lenniük bármely hiányosság miatt kereseteiket érvényesíteni a munkaadóval szemben a végrehajtás felfüggesztésének időszaka alatt is.

- (35) Amikor a szerkezetátalakítási terv egy vállalat vagy üzlet egy részének átruházásával jár, a munkavállalóknak a munkaszerződésből vagy munkaviszonyokból származó, különösen a bérezéshez való jogait, a 2001/23/EK irányelv 3. és 4. cikke értelmében meg kell védeni, az irányelv 5. cikke szerinti fizetéseképtelenségi eljárások esetén alkalmazandó egyedi szabályok, és különösen az irányelv 5. cikkének (2) bekezdése által megengedett lehetőségek sérelme nélkül. Ezen túlmenően a tájékoztatáshoz és konzultációhoz való jogokon túl, és azok sérelme nélkül, beleértve az olyan döntéseket, amelyek valószínűsíthetően lényegi változásokhoz vezetnek majd a munkaszervezésben vagy a szerződéses viszonyokban, annak érdekében, hogy 2002/14/EK irányelv által garantált ilyen döntésekről való megállapodás megszülessen, ezen irányelv értelmében a szerkezetátalakítási terv által érintett munkavállalóknak joguk kell, hogy legyen szavazni a tervről. A szerkezetátalakítási tervről történő szavazás érdekében a tagállamok úgy dönthetnek, hogy a munkavállalókat külön osztályba sorolják, elválasztva őket a hitelezők egyéb osztályaitól.
- (36) A megelőző szerkezetátalakítások további előmozdítása érdekében fontos biztosítani, hogy az igazgatókat ne tartsák vissza az ésszerű üzleti döntésektől vagy az ésszerű kereskedelmi kockázatok vállalásától, különösen akkor, ha ezek javítanák a potenciálisan életképes üzleti vállalkozás szerkezetátalakítási esélyeit. Amikor a vállalat pénzügyi nehézségekkel néz szembe, az igazgatóknak olyan lépéseket kell tenniük, mint a szakmai, többek között a szerkezetátalakítással és fizetéseképtelenséggel kapcsolatos tanácsadás kérése, például adott esetben korai előrejelző eszközök használata révén; a vállalat eszközeinek védelme az

⁷²

Az Európai Üzemi Tanács létrehozásáról vagy a közösségi szintű vállalkozások és vállalkozáscsoportok munkavállalóinak tájékoztatását és a velük folytatott konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról szóló, 2009. május 6-i 2009/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, HL L 122., 2009.5.16., 28. o.

értékmaximalizálás és a kulcsfontosságú eszközök elveszésének elkerülése érdekében; az üzleti vállalkozás szerkezetének és funkciójának átgondolása az életképesség megvizsgálása és a kiadások csökkentése érdekében; a vállalat olyan típusú ügyletektől való visszatartása, amelyeknél előfordulhat a nemteljesítés, kivéve, ha van a megkötésre megfelelő üzleti indok; a kereskedés olyan körülmények között való folytatása, ahol helyénvaló ezt tenni a folyamatos üzleti működés értékének maximalizálása érdekében; hitelezőkkel történő tárgyalások folytatása és a megelőző szerkezetátalakítási eljárások megindítása. Amikor az adós fizetéseképtelenség közeli állapotba kerül, a hitelezők jogos érdekeit is fontos megvédeni az olyan vezetőségi döntésektől, amelyek hatással lehetnek az adós vagyonának összetételére, különösen akkor, amikor ezeknek a döntések tovább csökkenthetik a szerkezetátalakítási erőfeszítésekhez vagy a hitelezők számára való kiosztásokhoz elérhető vagyon értékét. Szükséges ezért, hogy ilyen körülmények között az igazgatók elkerüljék az olyan szándékos vagy durván gondatlan lépéseket, amelyek az érdekelt felek kárára eredményeznek személyes nyereséget, az érték alatti ügyletekben való megállapodásokat vagy az egy vagy több érdekelt fél tisztességtelen előnyéhez vezető intézkedéseket. Ezen irányelv alkalmazásában az igazgatók azok a személyek, akik a vállalat irányítását érintő döntésekért felelősek.

- (37) A különböző tagállamok eltérő másodikesély-lehetőségei arra ösztönözhetik a túlzottan eladósodott vállalkozókat, hogy más tagállamba tegyék át székhelyüket, hogy ott rövidebb mentesítési időszakhoz vagy kedvezőbb mentesítési feltételekhez jussanak, ami további jogbizonytalansághoz és költségekhez vezet a hitelezők számára követeléseik érvényesítésekor. Ezen túlmenően a csőd hatásai – különösen a társadalmi megbélyegzés, a jogi következmények, úgy mint a vállalkozók eltiltása a vállalkozói tevékenység megkezdésétől és folytatásától, és az adósságok kiegyenlítésére való képtelenség folyamatos fennmaradása – komoly visszatartó erőt jelentenek azon vállalkozók számára, akik vállalkozást kívánnak alapítani vagy második esélyt szeretnének szerezni, noha a bizonyítékok azt mutatják, hogy a csődbe ment vállalkozók a második alkalommal nagyobb eséllyel lesznek sikeresek. Ezért lépéseket kell tenni a túlzott eladósodás és a csőd vállalkozókra gyakorolt negatív hatásainak enyhítésére, különösen azáltal, hogy lehetővé teszik a számukra, hogy egy bizonyos idő elteltével teljesen mentesüljenek az adósságok alól, valamint hogy az adós túlzott mértékű eladósodottságával kapcsolatban elrendelt eltiltás hosszát korlátozzák.
- (38) Nem minden körülmények között helyénvaló a teljes mentesítés vagy az eltiltás rövid időn belüli megszüntetése, például olyan esetekben, amikor az adós nem becsületes vagy rosszhiszeműen járt el. A tagállamoknak világos útmutatást kell adniuk az igazságügyi vagy közigazgatási hatóságoknak arról, hogyan értékeljék a vállalkozó becsületességét. Például annak megállapítására, hogy az adós nem volt becsületes, az igazságügyi és közigazgatási hatóságok figyelembe vehetik az olyan körülményeket, mint az adósságok természete és mennyisége, azt az időszakot, amikor az adósságok keletkeztek, az adósnak az adósságai törlesztésére és a jogi kötelezettségeinek teljesítésére tett erőfeszítéseit, beleértve az állami engedélyezési követelményeket és a szabályos könyvelést, és azokat a lépéseket, amelyeket a hitelezők általi visszereseti jog érvénytelenítésére tett. Az olyan helyzetekben, amikor a vállalkozó olyan szakmákat üz, amelyeket a tagállam érzékenynek tart vagy ahol a vállalkozót büncselekményért elítélték, az eltiltás elrendelése hosszabb vagy határozatlan idejű is lehet. Ilyen esetekben a vállalkozók megkaphatják ugyan az adósságelengedést, ám hosszabb vagy határozatlan időre eltiltják őket az adott szakma gyakorlásától.

- (39) Szükséges fenntartani és növelni azoknak az eljárásoknak az átláthatóságát és kiszámíthatóságát, amelyek eredményei kedvezően hatnak a vállalkozások megőrzésére és a vállalkozók második esélyben való részesítésére, vagy amelyek lehetővé teszik a nem életképes vállalatok hatékony felszámolását. Szükséges továbbá csökkenteni a fizetésképtelenségi eljárások aránytalan hosszúságát a tagállamokban, ami jogbizonytalansághoz és alacsony visszafizetési rátához vezet a hitelezők és befektetők számára. Végül a 2015/848/EU rendelet által megállapított, a bíróságok és szakértők közötti határokon átnyúló fokozott együttműködési mechanizmusokat figyelembe véve, minden érintett szereplő hozzáértését hasonlóan magas szintre kell emelni az egész Unióban. Ezen célkitűzések elérése végett a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az igazságügyi vagy közigazgatási testületek tagjai megfelelő módon képzettek legyenek, és speciális ismeretekkel és tapasztalattal rendelkezzenek a fizetésképtelenségi ügyekben. Az igazságügyi dolgozók szakképzése várhatóan lehetővé teszi, hogy potenciálisan jelentős gazdasági és szociális hatású döntések rövid időn belül megszülessenek, és nem jelentheti azt, hogy az igazságügyi dolgozóknak kizárólag szerkezetátalakítást, fizetésképtelenséget és második esélyt érintő ügyekkel kelljen foglalkozniuk. Az igazságügyi rendszert szervezőt irányító, a nemzeti jogszabályokkal összhangban létrehozott, szakosodott bíróságok vagy kamarák hatékony módon szolgálhatják ezen célkitűzések elérését.
- (40) A tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá, hogy a szerkezetátalakítás, a fizetésképtelenség és a második esély területeinek szakértőit, akiket az igazságügyi vagy közigazgatási hatóság nevezett ki, megfelelő módon képezzék és feladataik végzését felügyeljék, továbbá, hogy kinevezésük átlátható módon történjen, kellő tekintettel a hatékony eljárások biztosításának szükségességére, valamint hogy feladataikat feddhetetlenül végezzék. A szakértőknek is meg kell felelniük azoknak az önkéntes magatartási szabályoknak, amelyek biztosítják a megfelelő szakképesítési és képzési szintet, a szakértők feladatainak átláthatóságát, és díjazásuk meghatározására, a szakmai felelősségbiztosítás megkötésére és a felügyeleti és szabályozási mechanizmusok kiépítésére vonatkozó szabályoknak, amelyek közé tartozik a megfelelő és hatásos szankciórendszer a kötelezettségszegőkkel szemben. Ezek az előírások elvben anélkül teljesíthetők, hogy új szakmákat és szakképesítéseket kellene létrehozni.
- (41) Az eljárások idejének további csökkentése egyben a hitelezőknek a szerkezetátalakítási, fizetésképtelenségi és mentesítési eljárásokban való jobb részvétele illetve annak érdekében, hogy a hitelezőknek uniós tartózkodási helyüktől függetlenül hasonló feltételeket biztosítsanak, a tagállamoknak a bírósági eljárásokban távközlési eszközöket kell bevezetniük. Ezért lehetővé kell tenni, hogy az olyan eljárási cselekményeket, mint például a követelések hitelezők általi benyújtása, az adós vagy a szakértő a szerkezetátalakítást, a fizetésképtelenséget vagy a második esélyt érintő értesítéseit, a szerkezetátalakítási tervről való szavazást vagy a fellebbezések benyújtását elektronikusan intézzék. Az ilyen kommunikáció határon átnyúló elismerésének összhangban kell lennie a 910/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben foglaltakkal.⁷³
- (42) Fontos megbízható adatokat gyűjteni a szerkezetátalakítási, fizetésképtelenségi és mentesítési eljárások teljesítményéről az irányelv végrehajtásának és alkalmazásának

⁷³

Az Európai Parlament és a Tanács 910/2014/EU rendelete (2014. július 23.) a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 257., 2014.8.28., 73. o.).

ellenőrzéséhez. Ezért a tagállamoknak kellően részletes adatokat kell gyűjteniük és összesíteniük ahhoz, hogy lehetővé tegyék az irányelv gyakorlati működésének pontos értékelését.

- (43) A pénzügyi piacok stabilitása erősen a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásoktól függ, különösen akkor, amikor a kijelölt rendszerekben vagy a központi banki műveletekben való részvételt értékpapír biztosítja, és amikor a központi szerződő feleknek eltéréseket tesznek lehetővé. Minthogy az adott pénzügyi eszközök értéke biztosítékként igen volatilis lehet, döntő fontosságú gyorsan értékesíteni őket, mielőtt értékük csökkenne. Ezért ez az irányelv nem érintheti az Európai Parlament és a Tanács 98/26/EK irányelvét (1998. május 19.)⁷⁴ az Európai Parlament és Tanács 2002/47/EK irányelvét⁷⁵ és a 648/2012/EU rendeletet⁷⁶.
- (44) A szerkezetátalakítási terv elfogadási és végrehajtási folyamatának hatékonyságát nem veszélyeztethetik a társasági jog szabályai. Ezért a tagállamoknak el kell térniük az Európai Parlament és Tanács 2012/30/EU irányelvében⁷⁷ meghatározott azon követelményektől, amelyek kötelezővé teszik a közgyűlés összehívását és részvények elővásárlás alapján történő felajánlását a meglévő részvényesnek olyan mértékben és akkora időszakra, amely szükséges annak biztosításához, hogy a részvényesek a 2012/30/EU irányelv szerinti jogaikkal visszaélve ne akadályozzák a szerkezetátalakításra irányuló erőfeszítéseket. A tagállamokat ugyanakkor nem érdemes kötelezni a társasági jog rendelkezéseitől való teljes vagy korlátozott időszakra szóló eltérésre, feltéve, hogy biztosítják, hogy a társasági jogi követelmények nem veszélyeztetik a szerkezetátalakítási folyamat hatékonyságát, vagy a tagállamok rendelkeznek egyéb, ugyanolyan hatékony eszközökkel, amelyek biztosítják, hogy a részvényesek nem akadályozzák ésszerűtlenül olyan szerkezetátalakítási terv elfogadását és végrehajtását, amely visszaállítaná a vállalkozás életképességét. Ebben a tekintetben a tagállamoknak külön figyelmet kell fordítaniuk a végrehajtási intézkedések felfüggesztésére és a szerkezetátalakítási terv jóváhagyására vonatkozó rendelkezések hatásosságára, amelyet nem hátráltathat a részvényesek közgyűlésének összehívásai vagy eredményei. A 2012/30/EU irányelvet ezért ennek megfelelően kell módosítani.
- (45) A tagállamoknak és a Bizottságnak a magyarázó dokumentumokról szóló 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatával⁷⁸ összhangban a tagállamok vállalták, hogy indokolt esetekben az átültető intézkedésekről szóló értesítéshez egy vagy több olyan dokumentumot mellékelnek, amely megmagyarázza az irányelv elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszköz megfelelő részei közötti kapcsolatot.

⁷⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 98/26/EK irányelve (1998. május 19.) a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről (HL L 166/45., 1998.6.11.).

⁷⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/47/EK irányelve (2012. június 6.) a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról (HL L 168/43., 2002.6.27.).

⁷⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 648/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (HL L 201/1., 2012.7.27. 1. o.).

⁷⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/30/EU irányelve (2012. október 25.) a biztosítékok egyenértékűvé tétele céljából a részvénytársaságok alapításának, valamint tőkéjük fenntartásának és módosításának tekintetében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 54. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról (HL L 315., 2012.11.14., 74. o.).

⁷⁸ HL C 369., 2011.12.17., 14. o.

Ezen irányelv tekintetében a jogalkotó az ilyen dokumentum(ok) megküldését indokoltnak tekinti.

- (46) Az adatközlési űrlap kialakítása és későbbi módosításai tekintetében a hatásköröket a Bizottságra kell ruházni. E hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁷⁹ megfelelően kell gyakorolni.
- (47) Mivel ezen irányelv céljait a tagállamok önállóan fellépve nem tudják kielégítően megvalósítani, a nemzeti szerkezetátalakítási és fizetésképtelenségi keretek eltérései miatt, melyek továbbra is akadályoznák a tőke szabad mozgását és a letelepedés szabadságát, ám e célok inkább uniós szinten érhetők el, az Unió intézkedéseket fogadhat el az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az ugyanezen cikkben foglalt arányossági elvnek megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. CÍM

Általános rendelkezések

1. cikk

Tárgy és hatály

- (1) Az irányelv rendelkezik a következőkről:
- fizetésképtelenség valószínűsége esetén a pénzügyi nehézségekkel küzdő adósok számára elérhető megelőző szerkezetátalakítási eljárások;
 - a túlzottan eladósodott vállalkozóknál felmerülő, adósságelengedéshez vezető eljárások, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy új tevékenységbe fogjanak;
 - az a) és b) pontokban hivatkozott eljárások, valamint a fizetésképtelenségi eljárások hatékonyságát célzó intézkedések.
- (2) Ez az irányelv nem alkalmazandó az ennek a cikknek az (1) bekezdésben említett eljárásra, amely az olyan adósokat érinti, akik:
- a 2009/138/EK irányelv 13. cikke 1. és 4. pontjában meghatározott biztosító vagy viszontbiztosító;
 - az 575/2013/EK rendelet 4. cikkének 1. pontjában meghatározott hitelintézetek;
 - az 575/2013/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 2. és 7. pontjában meghatározott befektetési vállalkozások és kollektív befektetési formák;

⁷⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2011. február 16-i 182/2011/EU rendelete a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

- d) a 648/2012/EU rendelet 2. cikkének 1. pontjában meghatározott központi szerződő felek;
 - e) a 909/2014/EU rendelet 2. cikkének 1. pontjában meghatározott központi értéktárak;
 - f) a 2014/59/EU irányelv 1. cikkének (1) bekezdése első albekezdésében felsorolt egyéb pénzügyi intézetek;
 - g) természetes személyek, akik nem vállalkozók.
- (3) A tagállamok kiterjeszthetik az (1) bekezdés b) pontjában hivatkozott eljárások alkalmazását azon túlzottan eladósodott, természetes személyekre, akik nem vállalkozók.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

- (1) „fizetéképtelenségi eljárás”: kollektív fizetéképtelenségi eljárás, ami az adós rendelkezési jogkörének részleges vagy teljes elvonásával és felszámoló kijelölésével jár;
- (2) „szerkezetátalakítás”: az adós eszközei és kötelezettségi összetételének, feltételeinek, szerkezetének vagy tőkeszerkezetének (beleértve a részvénytőkét is) vagy ezen elemek kombinációjának megváltoztatása annak érdekében, hogy a társaság egészében vagy részében tovább működhessen, ideértve a vállalkozás eszközeinek vagy részeinek értékesítését;
- (3) „érintett felek”: olyan hitelezők vagy hitelezői osztályok, és ahol a nemzeti jogszabályok szerint alkalmazandó, tőketulajdonosok, akiknek a szerkezetátalakítási terv érinti a követeléseit vagy érdekeit;
- (4) „egyedi keresetek végrehajtásának felfüggesztése”: a hitelező követelésének az adóssal szembeni érvényesítése jogának ideiglenes felfüggesztése, amelyet igazságügyi vagy közigazgatási hatóság rendel el;
- (5) „jövőben teljesülő szerződések”: az adós és egy vagy több hitelező közötti szerződések, amelyek szerint mindkét fél továbbra is köteles a szerződés teljesítésére az egyedi keresetek végrehajtása felfüggesztése elrendelése időpontjában;
- (6) „osztályok kialakítása”: az érintett hitelezők és tőketulajdonosok csoportokba rendezése olyan módon, hogy az tükrözze az érintett követelések és érdekek jogait és a kielégítési sorrendben betöltött helyét, figyelembe véve a lehetséges elővásárlási jogosultságokat, kapcsolatokat vagy hitelezők közötti megállapodásokat, és azoknak a szerkezetátalakítási terv szerinti kezelését;
- (7) „oktrojált hitelszerkezet átalakítás az egyet nem értő hitelezőkkel szemben”: olyan szerkezetátalakítási terv igazságügyi vagy közigazgatási hatóságok általi jóváhagyása, amelyet a hitelezők többsége vagy a hitelezői osztályok minden tagja támogat a kisebbségben lévő, egyet nem értő hitelezőkkel szemben, vagy az egyet nem értő hitelezők egyes csoportokon belüli kisebbségével szemben;

- (8) „hitelezői osztályokon átnyúló oktrojált hitelszerkezet átalakítás”: szerkezetátalakítási terv igazságügyi vagy közigazgatási hatóság általi jóváhagyása, figyelmen kívül hagyva a hitelezők egy vagy több érintett osztályát;
- (9) „hitelezők érdekének vizsgálata”: lehetővé teszi, hogy az egyet nem értő hitelezők ne járjanak rosszabbul a szerkezetátalakítási tervvel, mint felszámolás –akár egyenkénti felszámolás, akár a folyamatosan működő üzleti vállalkozás eladás – esetén jártak volna.
- (10) „abszolút elsőbbség szabálya”: az egyet nem értő hitelezői osztályt teljes mértékben ki kell fizetni, mielőtt egy, a kielégítési sorrendben hátrébb álló osztály részesülhetne a felosztásból vagy érvényesíthetné a szerkezetátalakítási tervben elismert érdekét;
- (11) „új finanszírozás”: már meglévő vagy új hitelező által biztosított bármilyen új pénzeszköz, amely a szerkezetátalakítási terv végrehajtásához szükséges, amelyről abban megállapodtak, és amelyet az igazságügyi vagy közigazgatási hatóság a későbbiekben jóváhagy;
- (12) „átmeneti finanszírozás”: már meglévő vagy új hitelező által biztosított bármilyen új pénzeszköz, amely ésszerűen és azonnal szükséges az adós vállalkozásának további működéséhez vagy fennmaradásához, vagy a szerkezetátalakítási terv jóváhagyását váró üzleti vállalkozás értékének megőrzéséhez vagy növeléséhez;
- (13) „túlzottan eladósodott vállalkozó”: kereskedelmi, üzleti, kézműipari vagy szakmai tevékenységet folytató természetes személy, aki ideiglenesen nem képes adósságait időszerűen fizetni;
- (14) „teljes adósságelengedés”: a fennálló követelések törlése az eszközök értékesítését és/vagy visszafizetési/adósságrendezési tervet magában foglaló eljárást követően;
- (15) „szerkezetátalakítási szakember”: bármely olyan személy vagy testület, akit igazságügyi vagy közigazgatási hatóság nevezett ki, hogy az alábbi feladatok közül egyet vagy többet elvégezzen:
 - a) az adós vagy a hitelezők számára segítség nyújtása szerkezetátalakítási terv szövegezéséhez vagy tárgyalásához;
 - b) az adós tevékenységének felügyelete a szerkezetátalakítási tervről folytatott tárgyalások során, és jelentéstétel az igazságügyi vagy közigazgatási hatóságoknak;
 - c) részleges ellenőrzés gyakorlása az adós eszközei vagy ügyletei felett a tárgyalások folyamán.

3. cikk

Korai előrejelzés

- (1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az adósok és a vállalkozók hozzáférjenek azon korai előrejelző eszközökhöz, amelyek ki tudják mutatni a romló üzleti fejleményeket és jelzik az adós vagy vállalkozó felé, hogy sürgősen cselekednie kell.

- (2) A tagállamok biztosítják, hogy az adósok és vállalkozók hozzáférjenek releváns, naprakész, világos, tömör és felhasználóbarát tájékoztatáshoz a korai előrejelző eszközökről és bármilyen más olyan eszközről, amelyek elérhetőek a számukra a korai szakaszban történő szerkezetátalakításhoz vagy a személyes adósság elengedéséhez.
- (3) A tagállamok korlátozhatják az (1) és (2) bekezdésben a kis- és középvállalkozások vagy vállalkozók számára előírt hozzáférést.

II. CÍM

Megelőző szerkezetátalakítási keretek

1. fejezet

A megelőző szerkezetátalakítási keretek rendelkezésre állása

4. cikk

A megelőző szerkezetátalakítási keretek rendelkezésre állása

- (1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy fizetési képtelenség valószínűsége esetén a pénzügyi nehézségekkel küzdő adósok hozzáférjenek egy olyan hatékony megelőző szerkezetátalakítási kerethez, amely lehetővé teszi adósságaik vagy üzleti vállalkozásuk szerkezetének átalakítását, életképességük helyreállítását és a fizetési képtelenség elkerülését.
- (2) A megelőző szerkezetátalakítási keretek egy vagy több eljárásból vagy intézkedésből állhatnak.
- (3) A tagállamok olyan intézkedéseket vezetnek be, amelyek a közigazgatási és igazságügyi hatóságok részvételét a szükséges és arányos mértékre korlátozzák, ezáltal biztosítják az érintett felek jogainak védelmét.
- (4) A megelőző szerkezetátalakítási keretek rendelkezésre állását az adósok, vagy az adósokkal történt megállapodás alapján a hitelezők kérelmezhetik.

2. fejezet

A megelőző szerkezetátalakítási tervről szóló tárgyalások elősegítése

5. cikk

A vagyoni feletti rendelkezési jogát megőrző adós

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy megelőző szerkezetátalakítási eljárásban részt vevő adósok teljesen vagy legalább részben rendelkezhessenek saját eszközeikkel és irányíthatassák vállalkozásuk napi üzletmenetét.
- (2) Szerkezetátalakítási szakember közigazgatási vagy igazságügyi hatóság általi kijelölése nem minden esetben kötelező.
- (3) A tagállamok az alábbi esetekben írhatják elő szerkezetátalakítási szakértő kijelölését:
 - a) ha a 6. cikknek megfelelően jóváhagyták az adósok az egyedi végrehajtási keresetek általános felfüggesztésére irányuló kérelmét;
 - b) ha a szerkezetátalakítási tervet a 11. cikknek megfelelően közigazgatási vagy igazságügyi hatóságnak kell jóváhagynia hitelezői osztályokon átnyúló oktrojált hitelszerkezet átalakítás révén.

6. cikk

Az egyedi végrehajtási keresetek felfüggesztése

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a szerkezetátalakítási tervet hitelezőikkel egyeztető adósok abban az esetben és olyan mértékben részesülhessenek az egyedi végrehajtási keresetek felfüggesztésében, amennyiben azt a szerkezetátalakítási tervről folyó tárgyalások támogatása szükségessé teszi.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy az egyedi végrehajtási keresetek felfüggesztése minden hitelezői típus tekintetében elrendelhető legyen, ideértve a biztosítékkal rendelkező és az elsőbbségi hitelezőket is. A felfüggesztés lehet általános, amely minden hitelezőre kiterjed, vagy korlátozott, amely – a nemzeti jogszabályokkal összhangban – egy vagy több egyéni hitelezőt érint.
- (3) A (2) bekezdés nem vonatkozik a munkavállalók fennálló követeléseire, kivéve és annyiban, amennyiben a tagállamok más eszközökkel biztosítják e követelések kifizetését olyan védelmi szinten, amely legalább egyenértékű a 2008/94/EK irányelvet átültető, vonatkozó nemzeti jogszabály előírásaival.
- (4) A tagállamok legfeljebb négy hónapra korlátozzák az egyedi végrehajtási keresetek felfüggesztésének időtartamát.
- (5) A tagállamok mindamellett lehetővé tehetik a közigazgatási vagy igazságügyi hatóságok számára az egyedi végrehajtási keresetek felfüggesztése kezdeti időtartamának meghosszabbítását vagy új felfüggesztési határozat kibocsátását, amennyiben azt az adós vagy a hitelezők kérik. Az egyedi végrehajtási keresetek felfüggesztési időtartamának meghosszabbítására vagy új felfüggesztési időszak meghatározására csak akkor van lehetőség, ha bizonyítottak az alábbiak:
 - a) releváns előrelépés történt a szerkezetátalakítási tervről folyó egyeztetések során; és
 - b) az egyedi végrehajtási keresetek további felfüggesztése nem sérti méltánytalanul egyik érintett fél jogait vagy érdekeit sem.

- (6) Bármely további meghosszabbításra csak abban az esetben van lehetőség, ha az (5) bekezdés a) és b) pontja szerinti feltételek teljesülnek, és az eset körülményeit figyelembe véve nagy a valószínűsége annak, hogy a szerkezetátalakítási terv elfogadásra kerül.
- (7) Az egyedi végrehajtási keretek felfüggesztésének teljes időtartama – a meghosszabbításokat és megújításokat is figyelembe véve – nem haladhatja meg a tizenkét hónapot.
- (8) A tagállamok biztosítják, hogy a közigazgatási vagy igazságügyi hatóságok részlegesen vagy egészében visszavonhassák az egyedi végrehajtási keretek felfüggesztését, amennyiben
 - a) nyilvánvalóvá válik, hogy a hitelezőknek a szerkezetátalakítási terv elfogadását a nemzeti jogszabály értelmében megakadályozni képes része nem támogatja a tárgyalások folytatását; vagy
 - b) azt az adós vagy a szerkezetátalakítási szakértő kéri.
- (9) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben az egyedi végrehajtási keretek felfüggesztése méltánytalanul sérti vagy sértené egy egyedi hitelező vagy hitelezői osztály érdekeit, a közigazgatási vagy igazságügyi hatóság dönthessen úgy, hogy az érintett hitelező kérésére az adott hitelező vagy hitelezői osztály vonatkozásában nem engedélyezi az egyedi végrehajtási keretek felfüggesztését, vagy a már engedélyezett felfüggesztést megszünteti.

7. cikk

Az egyedi végrehajtási keretek felfüggesztésének következményei

- (1) Amennyiben egy hitelezőt a nemzeti jogszabály arra köteleznek, hogy az egyedi végrehajtási keretek felfüggesztésének időtartama alatt fizetéseképtelenségi eljárást kezdeményezzen, ez a kötelezettség a felfüggesztés időtartama alatt szintén felfüggesztésre kerül.
- (2) Minden hitelezőre kiterjedő általános felfüggesztés esetén nem indíthatóak egy vagy több hitelező kérelmére fizetéseképtelenségi eljárások.
- (3) A tagállamok eltérhetnek az (1) bekezdésben foglaltaktól, ha az adós illikviddé válik, és ezáltal nem tudja törleszteni a felfüggesztés ideje alatt esedékessé vált tartozásait. Ebben az esetben a tagállamok biztosítják, hogy a szerkezetátalakítási folyamat ne szakadjon meg automatikusan, és hogy a szerkezetátalakítási tervre vonatkozó sikeres megállapodás kilátásainak megvizsgálását követően a közigazgatási vagy igazságügyi hatóság határozhasson úgy, hogy elhalasztja a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását, és továbbra is fenntartja az egyedi végrehajtási keretek felfüggesztésével járó előnyöket.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy a felfüggesztés időtartama alatt a felfüggesztés által érintett hitelezők ne tartsák vissza a teljesítményt, ne mondjanak fel, ne gyorsítsanak és semmilyen más módon ne módosítsanak jövőben teljesülő szerződéseket az adós kárára olyan tartozások miatt, amelyek még a felfüggesztés előtt keletkeztek. A tagállamok korlátozhatják ezt a rendelkezést a legfontosabb, a napi üzletmenet folytatásához nélkülözhetetlen szerződésekre.
- (5) A tagállamok biztosítják, hogy a hitelezők ne tartsák vissza a teljesítményt, ne mondjanak fel, ne gyorsítsanak és semmilyen más módon ne módosítsanak jövőben

teljesülő szerződéseket az adós kárára olyan szerződéses kikötés révén, amely ilyen rendelkezéseket ír elő kizárólag amiatt, hogy az adós szerkezetátalakítási tárgyalásokba kezdett, kérelmezte az egyedi végrehajtási keresetek felfüggesztését, a felfüggesztést elrendelték vagy azzal kapcsolatban bármilyen hasonló esemény történt.

- (6) A tagállamok biztosítják, hogy az adóst semmi ne akadályozza meg abban, hogy a rendes üzletmenet során rendezze a felfüggesztés által nem érintett hitelezők felé fennálló tartozásait, illetve az érintett hitelezők felé a felfüggesztés engedélyezését követően keletkezett és a felfüggesztés időtartama során keletkező tartozásait.
- (7) A tagállamok nem írják elő az adósok számára, hogy indítsanak fizetésektelenségi eljárást, ha a felfüggesztés időtartama végére sem sikerül megállapodni a szerkezetátalakítási tervről, kivéve, ha a fizetésektelenségi eljárás indításának a nemzeti jogban rögzített egyéb feltételei nem teljesülnek.

3. fejezet

Szerkezetátalakítási tervek

8. cikk

A szerkezetátalakítási tervek tartalma

- (1) A tagállamok előírják, hogy a közigazgatási vagy igazságügyi hatósághoz jóváhagyásra benyújtott szerkezetátalakítási terveknek ki kell terjedniük legalább az alábbiakra:
 - a) az adós vagy az adós vállalkozásának megnevezése, aki/amely számára a szerkezetátalakítási terv javaslata készül;
 - b) az adós vagy az adós vállalkozása által képviselt jelenlegi érték értékelése, valamint indokolást tartalmazó nyilatkozat az adós pénzügyi nehézségeinek okairól és mértékéről;
 - c) az érintett felek azonosítása név szerinti megnevezéssel vagy egy vagy több adósságcsoportha való sorolással, továbbá követeléseik és a szerkezetátalakítási terv kapcsán felmerülő érdekeik megnevezése;
 - d) a hitelezői osztályok, amelyekbe az érintett feleket a terv elfogadása céljából besorolták, ezen besorolás kialakításának indokolása, valamint a hitelezők és az egyes osztályokba sorolt érdekelt felek által képviselt értékekre vonatkozó információk;
 - e) a nem érintett felek azonosítása név szerinti megnevezéssel vagy egy vagy több adósságcsoportha való sorolással, azon okok megnevezésével, miért javasolt nem érintett félként kezelni őket;
 - f) a terv feltételei, többek között de nem kizárólag az alábbiak:
 - i. tervezett időtartam;
 - ii. bármely olyan javaslat, amely révén az adósság átütemezhető, elengedhető vagy más kötelezettséggé alakítható;

- iii. a szerkezetátalakítási terv részeként bármely várható új finanszírozási forma.
 - g) a szerkezetátalakítási tervre irányuló javaslatért felelős személy által kiadott vélemény vagy indokolással ellátott nyilatkozat, amelyben kifejti, miért életképes a vállalkozás, miként várható, hogy a javasolt terv végrehajtásának eredményeképpen az adós elkerüli a csődöt és helyre tudja állítani hosszú távú életképességét, és amely megállapítja, hogy milyen előfeltételeknek kell teljesülniük ahhoz, hogy a folyamat sikerrel záruljon.
- (2) A tagállamok interneten hozzáférhetővé tesznek egy mintaként használható szerkezetátalakítási tervet. Ez a minta tartalmazza legalább a nemzeti jogban előírt információkat, valamint általános, de gyakorlati útmutatást nyújt a használatára vonatkozóan. A mintát a tagállam hivatalos nyelvén vagy nyelvein kell elérhetővé tenni. A tagállamok törekednek arra, hogy e mintát más – különösen a nemzetközi üzleti életben használt – nyelveken is hozzáférhetővé tegyék. A mintát oly módon kell kidolgozni, hogy az minden eset sajátos szükségleteire és körülményeire alkalmazható legyen.
 - (3) A felek eldönthetik, hogy felhasználják-e a szerkezetátalakítási terv mintáját vagy sem.

9. cikk

A szerkezetátalakítási tervek elfogadása

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a szerkezetátalakítási terv elfogadásakor minden érintett hitelezőnek legyen joga szavazni. A tagállamok a 12. cikk (2) bekezdésével összhangban ezt a szavazati jogot az érintett tőketulajdonosok számára is biztosíthatják.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy az érintett feleket a csoportképzési kritériumoknak megfelelő, külön hitelezői csoportokban kezeljék. A csoportokat úgy kell kialakítani, hogy az egyes csoportokba hasonlóan megalapozott, jogos követelések vagy érdekek kerüljenek, így a csoport egységes érdekekkel rendelkező tagokból álló, homogén csoportnak legyen tekinthető. Minimumkövetelmény, hogy a szerkezetátalakítási terv elfogadása céljából a biztosított és a biztosíték nélküli követeléseket külön csoportokban kezeljék. A tagállamok a munkavállalók külön csoportban kezeléséről is rendelkezhetnek.
- (3) Amennyiben a szerkezetátalakítási terv jóváhagyását kérelmezik, a közigazgatási vagy igazságügyi hatóság ellenőrzi a csoportok kialakítását.
- (4) A szerkezetátalakítási tervet az érintett felek által elfogadottnak kell tekinteni, ha minden egyes hitelezői csoportban sikerül megszerezni a többségeit követeléseik vagy érdekeik tekintetében. A tagállamok meghatározzák a szerkezetátalakítási terv elfogadásához szükséges többséget, amely semmilyen esetben sem haladhatja meg az adott csoportba sorolt követelések vagy érdekek 75 %-át.
- (5) A tagállamok kiköthetik, hogy a szerkezetátalakítási terv elfogadásáról szóló szavazás az egyes csoportokba tartozó érintett felek szükséges többségével folytatott konzultáció és a velük való megállapodás révén valósuljon meg.

- (6) Amennyiben egy vagy több különböző szavazási csoportban nem sikerül elérni a szükséges többséget, a terv még akkor is elfogadható, ha eleget tesz a 11. cikk szerinti, hitelezői osztályokon keresztüli adósságcsökkentés feltételeinek.

10. cikk

A szerkezetátalakítási tervek jóváhagyása

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a következő szerkezetátalakítási tervek csak közigazgatási vagy igazságügyi hatóság jóváhagyása esetén válhassanak kötelező erejűvé a felek számára:
- a) egyet nem értő érintett felek érdekeit érintő szerkezetátalakítási tervek;
 - b) új finanszírozásról gondoskodó szerkezetátalakítási tervek.
- (2) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a szerkezetátalakítási terv közigazgatási vagy igazságügyi hatóság általi jóváhagyásának feltételei világosan meg legyenek határozva, és kiterjedjenek legalább a következőkre:
- a) a szerkezetátalakítási terv elfogadására a 9. cikknek megfelelően került sor, és arról minden ismert, a terv által valószínűleg érintett hitelezőt értesítettek;
 - b) a szerkezetátalakítási terv megfelel a hitelezők érdekei vizsgálatának;
 - c) bármely esetleges új finanszírozás szükséges a szerkezetátalakítási terv végrehajtásához, és nem sérti méltánytalanul a hitelezői érdekeket.
- (3) A tagállamok biztosítják, hogy a közigazgatási vagy igazságügyi hatóságok elutasíthatják a szerkezetátalakítási terv jóváhagyását, ha az nem tartalmaz ésszerű lehetőséget az adós fizetésektelenségének megelőzésére és a vállalkozás életképességének biztosítására.
- (4) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy amennyiben egy szerkezetátalakítási terv kötelező erejűvé válásához közigazgatási vagy igazságügyi hatósági jóváhagyásra van szükség, a határozatot minden esetben indokolatlan késedelem nélkül, a jóváhagyás iránti kérelem benyújtásától számított legfeljebb 30 napon belül meghozzák.

11. cikk

Hitelezői osztályokon átnyúló oktrojált hitelszerkezet átalakítás

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy az érintett felek minden egyes csoportja által el nem fogadott szerkezetátalakítási tervet a közigazgatási vagy igazságügyi hatóság jóváhagyhassa az adós kérésére vagy az adóssal történt megállapodás alapján a hitelező kérésére, és az kötelező erejűvé válhasson egy vagy több különböző hitelezői csoport részére, amennyiben a szerkezetátalakítási terv eleget tesz az alábbiaknak:

- a) megfelel a 10. cikk (2) bekezdésében előírt feltételeknek;
 - b) az érintett hitelezők legalább egy, nem törzstulajdonosokat tömörítő csoportja és egy másik olyan csoportja is elfogadta, amely a vállalkozás értékelésekor nem jutna pénzhez vagy egyéb kompenzációhoz, amennyiben a felszámolási prioritások szokásos rangsorát alkalmazták;
 - c) megfelel az abszolút elsőbbségi szabályoknak.
- (2) A tagállamok módosíthatják az érintett csoportoknak a terv elfogadásához szükséges, az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott minimális számát.

12. cikk

Tőketulajdonosok

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben fennáll a fizetéseképtelenség veszélye, a részvényesek és más tőketulajdonosok, akiknek az adóhoz kapcsolódó érdekeik vannak, indokolatlanul ne gátolhassák meg a vállalkozás életképességét helyreállítani képes szerkezetátalakítási terv elfogadását vagy végrehajtását.
- (2) Az (1) bekezdésben megfogalmazott célkitűzés elérése érdekében a tagállamok előírhatják, hogy a tőketulajdonosok alkossanak egy vagy több különálló, saját hitelezői csoportot, amely rendelkezik a szerkezetátalakítási terv elfogadására vonatkozó szavazati joggal. Ebben az esetben a szerkezetátalakítási terv elfogadása és jóváhagyása a 11. cikk szerinti hitelezői osztályokon átnyúló oktrojált hitelszerkezet átalakítás mechanizmus révén történik.

13. cikk

A közigazgatási vagy igazságügyi hatóság által végzett értékelés

- (1) Amennyiben a hitelezői testület érdekének állítólagos megsértése miatt kifogást emelnek a szerkezetátalakítási terv ellen, a közigazgatási vagy igazságügyi hatóság felszámolási értéket állapít meg.
- (2) A közigazgatási vagy igazságügyi hatóság a folyamatosan működő vállalkozás értéke alapján vállalati értéket állapít meg az alábbi esetekben:
- a) ha a szerkezetátalakítási terv elfogadásához hitelezői osztályokon átnyúló oktrojált hitelszerkezet átalakítás alkalmazására van szükség;
 - b) ha az abszolút elsőbbségi szabályok állítólagos megsértése miatt kifogást emelnek a szerkezetátalakítási terv ellen.
- (3) A tagállamok biztosítják, hogy szükség esetén megfelelően képzett szakemberek segítsék a közigazgatási vagy igazságügyi hatóság munkáját az említett érték meghatározása céljából, ideértve azt az esetet is, ha egy hitelező kifogást emel a biztosíték értéke ellen.

- (4) A tagállamok biztosítják, hogy az (1), (2) és (3) bekezdésben említett kifogásokat be lehessen nyújtani a szerkezetátalakítási terv jóváhagyása céljából felkért közigazgatási vagy igazságügyi hatósághoz, vagy a szerkezetátalakítási terv jóváhagyásáról szóló határozat elleni fellebbezés keretében.

14. cikk

A szerkezetátalakítási tervek hatása

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a közigazgatási vagy igazságügyi hatóság által jóváhagyott szerkezetátalakítási tervek a tervben meghatározott minden egyes félre nézve kötelező erejűek legyenek.
- (2) A szerkezetátalakítási terv elfogadásába be nem vont hitelezőket a terv nem érinti.

15. cikk

Fellebbezések

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a szerkezetátalakítási terv jóváhagyásáról szóló, igazságügyi hatóság által hozott határozat ellen magasabb igazságügyi hatóságnál, míg a szerkezetátalakítási terv jóváhagyásáról szóló, közigazgatási hatóság által hozott határozat ellen igazságügyi hatóságnál lehessen fellebbezni.
- (2) A fellebbezéseket gyorsított eljárásban bírálják el.
- (3) A szerkezetátalakítási terv jóváhagyásáról szóló határozat elleni fellebbezés a terv végrehajtására nézve nem rendelkezik felfüggesztő hatállyal.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben egy a (3) bekezdés szerinti fellebbezésnek helyt adnak, az igazságügyi hatóság vagy
- a) hatályon kívül helyezi a szerkezetátalakítási tervet, vagy
 - b) jóváhagyja a tervet és pénzbeli kompenzációt ítél meg az eltérő véleményt képviselő hitelezőknek, amelyet az adós vagy a terv mellett szavazó hitelezők kötelesek számukra kifizetni.

4. fejezet

Az új finanszírozás, az átmeneti finanszírozás és a szerkezetátalakításhoz kapcsolódó más tranzakciók védelme

16. cikk

Az új finanszírozás és az átmeneti finanszírozás védelme

- (1) A tagállamok biztosítják az új és az átmeneti finanszírozás megfelelő ösztönzését és védelmét. Az új és az átmeneti finanszírozás különösen későbbi fizetésképtelenségi eljárás során nem nyilvánítható semmisnek, megtámadhatónak vagy végrehajthatatlannak a hitelezők összességére nézve káros intézkedésként, kivéve, ha a szóban forgó tranzakciókat csalárd vagy rosszhiszemű módon hajtották végre.
- (2) A tagállamok az új vagy átmeneti finanszírozást nyújtókat felruházhatják azzal a joggal, hogy egy későbbi fizetésképtelenségi eljárás során elsőbbséggel kifizetéshez jussanak más, olyan hitelezőkkel szemben, akiknek egyébként az övéknél előbbre sorolt vagy az övékével egyenértékű pénz- vagy eszközbeli követelésük lenne. Ilyen esetekben a tagállamok legalább a rendes, biztosítékkal nem rendelkező hitelezők követelései elé sorolják az új vagy átmeneti finanszírozást nyújtókat.
- (3) Az átszervezési folyamat során új vagy átmeneti finanszírozást nyújtók az adós későbbi fizetésképtelensége esetén mentesülnek a polgári, közigazgatási és büntetőjogi felelősség alól, kivéve, ha a finanszírozást csalárd vagy rosszhiszemű módon nyújtották.

17. cikk

A szerkezetátalakításhoz kapcsolódó más tranzakciók védelme

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a közigazgatási vagy igazságügyi hatóság által jóváhagyott szerkezetátalakítási terv tárgyalásainak előmozdítása érdekében végrehajtott, vagy az ilyen tárgyalásokkal szorosan összefüggő tranzakciók későbbi fizetésképtelenségi eljárás során ne legyenek semmisnek, megtámadhatónak vagy végrehajthatatlannak nyilváníthatóak az általános hitelezői testületre nézve káros intézkedésekként, kivéve, ha azokat csalárd vagy rosszhiszemű módon hajtották végre.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti védelmet élvező tranzakciók közé tartoznak az alábbiak:
 - a) a szerkezetátalakítási terv egyeztetése, elfogadása, jóváhagyása vagy végrehajtása ésszerű díjainak vagy költségeinek kifizetése;
 - b) a szerkezetátalakítási terv bármely aspektusával kapcsolatos szaktanácsadás ésszerű díjainak vagy költségeinek kifizetése;
 - c) a már elvégzett munkáért járó munkabérek kifizetése;

- d) a rendes üzemmenet során felmerülő egyéb szükséges és ésszerű díjak és kifizetések;
 - e) a rendes üzemmeneten kívüli tranzakciók, például új hitelek, pénzügyi hozzájárulások vagy részleges eszközátruházások, amelyek a szerkezetátalakítási tervre vonatkozó tárgyalások kapcsán merülnek fel, és azokkal szorosan összefüggenek.
- (3) A tagállamok előírhatják a (2) bekezdés e) pontjában említett tranzakciók szerkezetátalakítási szakember vagy közigazgatási vagy igazságügyi hatóság általi jóváhagyását annak érdekében, hogy azokra kiterjedjen az (1) bekezdés szerinti védelem.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy a közigazgatási vagy igazságügyi hatóság által jóváhagyott szerkezetátalakítási terv végrehajtásának előmozdítása érdekében elvégzett, vagy az azzal szorosan összefüggő bármely tranzakció, kifizetés, adósságrészvény csere, garancia vagy biztosíték későbbi fizetéseképtelenségi eljárás során nem legyen semmisnek, megtámadhatónak vagy végrehajthatatlannak nyilvánítható a hitelezők összességére nézve káros intézkedésként, kivéve, ha csalárd vagy rosszhiszemű módon hajtották végre, függetlenül attól, hogy az említett tranzakció a rendes üzemmenet részének tekintendő-e.

5. FEJEZET

A megelőző szerkezetátalakítási tervről szóló egyeztetések kapcsán felmerülő igazgatói feladatok

18. cikk

Az igazgatók feladatai

A tagállamok megállapítják azokat a szabályokat, amelyek biztosítják, hogy fizetéseképtelenség veszélye esetén az igazgatók eleget tegyenek az alábbi kötelezettségeknek:

- a) azonnali intézkedések a hitelezői, munkavállalói, részvényesi és egyéb érdekelti veszteségek minimalizálása érdekében;
- b) a hitelezők és más érdekelt felek érdekeinek kellő mértékű figyelembe vétele;
- c) ésszerű intézkedések meghozatala a fizetéseképtelenség elkerülése érdekében;
- d) az üzem életképességét veszélyeztető szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartás elkerülése.

III. CÍM

MÁSODIK ESÉLY A VÁLLALKOZÓKNAK

19. cikk

Mentesítéshez igénybevételek lehetősége

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a túlzottan eladósodott vállalkozók ezen irányelv értelmében teljes mértékben mentesülhessenek adósságuk alól.
- (2) Azok a tagállamok, amelyekben az adósság alóli teljes mentesítés az adósság vállalkozó általi részleges visszatérítésének feltételéhez kötött, biztosítják, hogy a kapcsolódó visszafizetési kötelezettség a vállalkozó egyedi helyzetén alapuljon és különösen legyen arányos a mentesítési időszak alatt rendelkezésére álló jövedelmével.

20. cikk

Mentesítési idők

- (1) Az az időszak, amely után a túlzottan eladósodott vállalkozók teljes mértékben mentesülhetnek adósságaik alól, nem haladhatja meg az alábbi időpontoktól számított három évet:
 - a) az az időpont, amikor a közigazgatási vagy igazságügyi hatóság határozott az ilyen eljárás elindítására irányuló kérelemről, amennyiben az eljárás a túlzottan eladósodott vállalkozó eszközeinek felszámolásával végződik; vagy
 - b) az az időpont, amikor a visszafizetési terv végrehajtása megkezdődött, amennyiben az eljárás visszafizetési tervet is magában foglal.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a mentesítési időszak lejártakor a túlzottan eladósodott vállalkozók anélkül mentesüljenek adósságaik alól, hogy újfent kérelmet kellene benyújtaniuk a közigazgatási vagy igazságügyi hatósághoz.

21. cikk

Eltiltási idő

A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben egy túlzottan eladósodott vállalkozó ezen irányelv értelmében mentesül adósságai alól, az üzleti tevékenység megkezdésétől vagy folytatásától, kereskedelmi, üzleti, kézműipari vagy szakmai tevékenység végzésétől való bármely, a vállalkozó túlzott eladósodásával összefüggő eltiltás hatályát veszítse legkésőbb a mentesítési időszak végén, anélkül, hogy ezt újfent kérelmezni kellene a közigazgatási vagy igazságügyi hatóságtól.

22. cikk

Korlátozások

- (1) A 19., 20. és 21. cikktől eltérve a tagállamok fenntarthatnak vagy bevezethetnek a mentesítés igénybevételét korlátozó intézkedéseket, illetve meghatározott körülmények fennállása esetén meghatározhatnak hosszabb mentesítési időt a teljes mentesítés megszerzéséhez vagy hosszabb eltiltási időt, amennyiben ezeket a korlátozásokat az általános közérdek igazolja, különösen az alábbi esetekben:
 - a) a túlzottan eladósodott vállalkozó tisztességtelenül vagy rosszhiszeműen járt el a hitelezőkkel szemben az eladósodás vagy a követelések behajtása során;
 - b) a túlzottan eladósodott vállalkozó nem tesz eleget a visszafizetési tervnek vagy a hitelezők érdekeinek megóvására irányuló bármely egyéb jogi kötelezettségnek;
 - c) a mentesítési eljáráshoz való hozzáféréssel kapcsolatos visszaélés esetén;
 - d) a mentesítési eljáráshoz bizonyos időszakon belüli többszöri hozzáférés esetén.
- (2) A tagállamok előírhatnak hosszabb mentesítési időt is azokban az esetekben, ahol a túlzottan eladósodott vállalkozó állandó lakóhelye alkalmatlan eszközök értékesítésére, hogy ezáltal biztosítsák a túlzottan eladósodott vállalkozó és családja megélhetését.
- (3) A tagállamok, amennyiben azt az általános közérdek indokolja, kizárhatnak a mentesítésből bizonyos adósságkategóriákat, például a biztosított adósságokat, vagy a büntetőjogi szankciókból vagy károkozó magatartásból eredő adósságokat, illetve megállapíthatnak hosszabb mentesítési időt.
- (4) A 21. cikktől eltérve a tagállamok előírhatnak hosszabb vagy határozatlan időre szóló eltiltást, ha a túlzottan eladósodott vállalkozó olyan szakma képviselője, amelyre speciális etikai szabályok vonatkoznak, vagy ha az eltiltást büntetőeljárás során bíróság rendelte el.

23. cikk

A szakmai és személyes adósságok tekintetében folytatott eljárások összevonása

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben egy túlzottan eladósodott vállalkozónak a kereskedelmi, üzleti, kézműipari vagy szakmai tevékenysége során keletkezett adósságai mellett e tevékenységektől függetlenül személyes adósságai is keletkeztek, a mentesítés céljából minden adósságát egyetlen eljáráson belül kezeljék.
- (2) A tagállamok eltérhetnek az (1) bekezdésben előírtaktól, és kiköthetik, hogy a szakmai és személyes adósságokat külön eljárásban kell kezelni, amennyiben ezek az eljárások az ezen irányelv szerinti adósság alóli mentesítés céljából összehangolhatók.

IV. CÍM

A szerkezetátalakítási, a fizetésképtelenségi és a második esélyt biztosító eljárások hatékonyságának növelését célzó intézkedések

24. cikk

Igazságügyi és közigazgatási hatóságok

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a szerkezetátalakítással, fizetésképtelenséggel és a második esély programmal foglalkozó igazságügyi és közigazgatási hatóságok tagjai saját feladatkörüknek megfelelő szintű kezdeti képzésben, majd továbbképzésben részesüljenek.
- (2) A bírói függetlenség, valamint az Unió belüli igazságszolgáltatási szervezetek felépítése különbségeinek sérelme nélkül, ahol a szerkezetátalakítással, fizetésképtelenséggel és a második esély programmal igazságügyi hatóság foglalkozik, ott a tagállamok biztosítják, hogy ezekkel az ügyekkel hatékony módon foglalkozzanak, amely biztosítja az eljárások gyors lefolytatását és azt, hogy a felelős bírák rendelkezzenek a szükséges szakértelemmel és specializációval.

25. cikk

A szerkezetátalakítási, a fizetésképtelenségi és a második esélyt biztosító eljárások során alkalmazott szakértők

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a szerkezetátalakítási, a fizetésképtelenségi és a második eséllyel kapcsolatos ügyekben kijelölt mediátorok, fizetésképtelenségi és egyéb szakértők megkapják az annak biztosításához szükséges kezdeti, majd továbbképzést, hogy hatékony, pártatlan, független és kompetens szolgáltatást tudjanak nyújtani az érintett feleknek.
- (2) A tagállamok minden általuk megfelelőnek tartott eszköz segítségével ösztönzik az önkéntes magatartási kódexeknek a szerkezetátalakítási, a fizetésképtelenségi és a második esélyt biztosító eljárások során alkalmazott szakértők általi kidolgozását és az ezekhez történő csatlakozást, valamint a közvetítési szolgáltatások nyújtására vonatkozó egyéb hatékony felügyeleti mechanizmusokat.

26. cikk

A szerkezetátalakítási, a fizetésképtelenségi és a második esélyt biztosító eljárások során alkalmazott szakértők

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a szerkezetátalakítási, a fizetésképtelenségi és a második esélyt biztosító eljárások során alkalmazott szakértők kinevezése,

visszahívása és lemondása világos, kiszámítható és tisztességes módon történjék, eleget téve különösen a (2), (3) és (4) bekezdésekben előírt követelményeknek.

- (2) A tagállamok biztosítják, a jogosultság feltételei és azok az indokok, amelyek alapján egy fizetésképtelenségi szakértő a kinevezésre alkalmatlannak nyilvánítható, világos és átlátható módon legyenek meghatározva.
- (3) Ahol a szerkezetátalakítási, a fizetésképtelenségi és a második esélyt biztosító eljárások során alkalmazott szakértőket igazságügyi vagy közigazgatási hatóság nevezi ki, a tagállamok biztosítják, hogy az igazságügyi vagy közigazgatási hatóság az ilyen szakértők kiválasztása céljából lefolytatott eljárás során világos és átlátható szempontok szerint döntsön. A szerkezetátalakítási, a fizetésképtelenségi és a második esélyt biztosító eljárások során alkalmazott szakértők kiválasztásakor kellő figyelmet kell fordítani a szakértők tapasztalatára és szakértelmére. Adott esetben a szakértő kiválasztása során az adósokkal és a hitelezőkkel is konzultálni kell.
- (4) A határokon átnyúló elemeket is tartalmazó szerkezetátalakítási és fizetésképtelenségi eljárások során kellően figyelembe kell venni, hogy a szakértő mennyire képes kommunikálni és együttműködni külföldi fizetésképtelenségi szakértőkkel és igazságügyi vagy közigazgatási hatóságokkal, illetve azt, milyen személyzeti és adminisztratív erőforrásokkal rendelkezik.

27. cikk

A szerkezetátalakítási, a fizetésképtelenségi és a második esélyt biztosító eljárások során alkalmazott szakértők felügyelete és díjazása

- (1) A tagállamok megfelelő felügyeleti és szabályozási struktúrákat vezetnek be annak biztosítása érdekében, hogy a szerkezetátalakítási, a fizetésképtelenségi és a második esélyt biztosító eljárások során alkalmazott szakértők munkáját megfelelő módon felügyeljék. Ez a felügyelet és szabályozás magában foglalja a feladatukat nem teljesítő szakértők szankcionálásának megfelelő és hatékony rendszerét is.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a szerkezetátalakítási, a fizetésképtelenségi és a második esélyt biztosító eljárások során alkalmazott szakértők által felszámolt díjak kalkulációja olyan szabályok alapján történjen, amelyek – az ügy összetettségének kellő figyelembe vétele mellett – ösztönzik az eljárások időszerű és hatékony lefolytatását. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy beépített biztosítékokat tartalmazó, megfelelő eljárások legyenek elérhetőek, ezáltal biztosítva azt, hogy a díjazás kapcsán felmerülő vitákat időben megoldják.

28. cikk

Elektronikus kommunikációs eszközök használata

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy az alábbi tevékenységek – határokon átnyúló helyzetekben is – elektronikus úton is elvégezhetőek legyenek:
 - a) a kérelem benyújtása;

- b) a szerkezetátalakítási és visszafizetési tervek benyújtása az illetékes igazságügyi vagy közigazgatási hatósághoz;
- c) a hitelezők értesítése;
- d) szavazás a szerkezetátalakítási tervről;
- e) fellebbezések benyújtása.

V. CÍM

A szerkezetátalakítási, fizetésképtelenségi és mentesítési eljárások felügyelete

29. cikk

Adatgyűjtés

- (1) Annak érdekében, hogy megbízható éves statisztikák készülhessenek, a tagállamok összegyűjtik és összesítik az alábbi tagállami szintű adatokat:
- a) a megindított, függőben lévő és lezárt eljárások száma az alábbiak szerinti bontásban:
 - i. megelőző szerkezetátalakítási eljárások;
 - ii. fizetésképtelenségi eljárások, például felszámolási eljárások;
 - iii. természetes személyek esetében indított, teljes adósságelengedéshez vezető eljárások;
 - b) az eljárás hossza az elindítástól a kifizetésig, a különböző eljárástípusok szerint (megelőző szerkezetátalakítási eljárás, fizetésképtelenségi eljárás, adósságelengedés);
 - c) az egyes eredmények aránya az egyes szerkezetátalakítási vagy fizetésképtelenségi eljárásokon belül, ideértve a kérelmezett, de az adós vagyonában rendelkezésre álló források hiánya miatt el nem indított eljárások számát is;
 - d) az igazságügyi vagy közigazgatási hatóság által megítélt egyes eljárások költsége, euróban;
 - e) visszafizetési arány külön-külön a biztosított és a nem biztosított hitelezők esetében, valamint a visszafizetés nélkül, vagy legfeljebb 2 %-os visszafizetési aránnyal záruló eljárások száma, az a) pontban említett valamennyi eljárástípus tekintetében;
 - f) azon adósok száma, akik miután részt vettek az a) pont i. alpontjában említett eljárások valamelyikében, az annak lezárását követő három éven belül részt vesznek az a) pont i. és ii. alpontjaiban említett eljárások valamelyikében;
 - g) azon adósok száma, akik miután részt vettek az e bekezdés a) pontjának iii. alpontjában említett eljárások valamelyikében, újabb ugyanolyan eljárásban,

vagy az e bekezdés a) pontjában említett valamely más eljárásban vesznek részt.

Az első albekezdés e) pontjának alkalmazásában, a visszafizetési arányt a költségek levonása után kell szerepeltetni, és névtelenített adatmezőknek mutatniuk kell mind a visszafizetési arányt, mind a visszafizetési arány visszafizetésig eltelt idővel összekapcsolt adatait.

- (2) A tagállamok az (1) bekezdésben említett statisztikákat az alábbiak szerinti bontásban készítik el:
 - a) az érintett adósok mérete, munkavállalóik száma szerint;
 - b) az adósok természetes vagy jogi személyek-e;
 - c) a mentesítés tekintetében és ahol a nemzeti jogszabály e téren különbséget tesz: az eljárás csak vállalkozókat érint, vagy valamennyi természetes személyeket is.
- (3) A tagállamok az (1) és (2) bekezdésben említett összesített adatokból statisztikákat készítenek az adott év december 31-én záruló naptári évre vonatkozóan, első alkalommal a [*a végrehajtási intézkedések alkalmazása megkezdésének időpontja*] követő teljes naptári évre vonatkozóan gyűjtött adatok alapján. A statisztikát minden évben, az adatgyűjtés évét követő naptári év március 31-ig, egy szabványos adatközlési formanyomtatvány segítségével be kell nyújtani a Bizottságnak.
- (4) A Bizottság a (3) bekezdés szerinti adatközlési formanyomtatványt végrehajtási jogi aktusok útján írja elő. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 30. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó-bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

30. cikk

Bizottság

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.

VI. CÍM

Záró rendelkezések

31. cikk

Más jogi aktusokhoz való viszony

- (1) Ez az irányelv nem érinti az alábbi jogi aktusokat:

- a) Az Európai Parlament és a Tanács 98/26/EK irányelve a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről⁸⁰;
 - b) Az Európai Parlament és a Tanács 2002/47/EK irányelve a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról⁸¹; és
 - c) Az Európai Parlament és a Tanács 2012. július 4-i 648/2012/EU rendelete a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (HL L 201., 2012.7.27., 1. o.)⁸².
- (2) Ez az irányelv nem érinti a 98/59/EK, 2001/23/EK, 2002/14/EK, 2008/94/EK és 2009/38/EK irányelvek által garantált munkavállalói jogokat.

32. cikk

A 2012/30/EU irányelv módosítása

A 2012/30/EU irányelv 45. cikke az alábbi (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A tagállamok eltérhetnek a 19. cikk (1) bekezdése, a 29. cikk, a 33. cikk, a 34. cikk, a 35. cikk, a 40. cikk (1) bekezdése b) pontja, a 41. cikk (1) bekezdése és a 42. cikk előírásaitól az ahhoz szükséges mértékben és időtartamra, hogy kialakítsák az Európai Parlament és a Tanács [megelőző szerkezetátalakítási keretekről és a második esélyről szóló]* ... irányelvében előírt megelőző szerkezetátalakítási kereteket.

* Az Európai Parlament és a Tanács (...) irányelve a megelőző szerkezetátalakítási keretekről és a második esélyről (HL...)”.

33. cikk

Felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezés

A Bizottság legkésőbb [*a végrehajtási intézkedések alkalmazásának megkezdése után öt évvel*], majd azt követően hétévente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak ezen irányelv alkalmazásáról, amelyben arra is kitér, hogy szükség van-e további intézkedésekre a szerkezetátalakítási, fizetésképtelenségi és a második esélyre vonatkozó jogi keret megszilárdítása és megerősítése érdekében.

⁸⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 98/26/EK irányelve (1998. május 19.) a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről, HL L 166/45., 1998.6.11.

⁸¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/47/EK irányelve (2012. június 6.) a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról, HL L 168/43., 2002.6.27.

⁸² Az Európai Parlament és a Tanács 648/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról, HL L 201/1., 2012.7.27.

34. cikk

Végrehajtás

- (1) A tagállamok legkésőbb [ezen irányelv hatálybalépésétől számított két éven belül]-ig elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul megküldik a Bizottság számára.

A tagállamok ezeket a rendelkezéseket [ezen irányelv hatálybalépésétől számított két év múlva]-tól kezdve alkalmazzák, kivéve a IV. címet végrehajtó intézkedéseket, amelyek [ezen irányelv hatálybalépésétől számított három év múlva]-tól alkalmazandók.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

- (2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

35. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

36. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgan,

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök